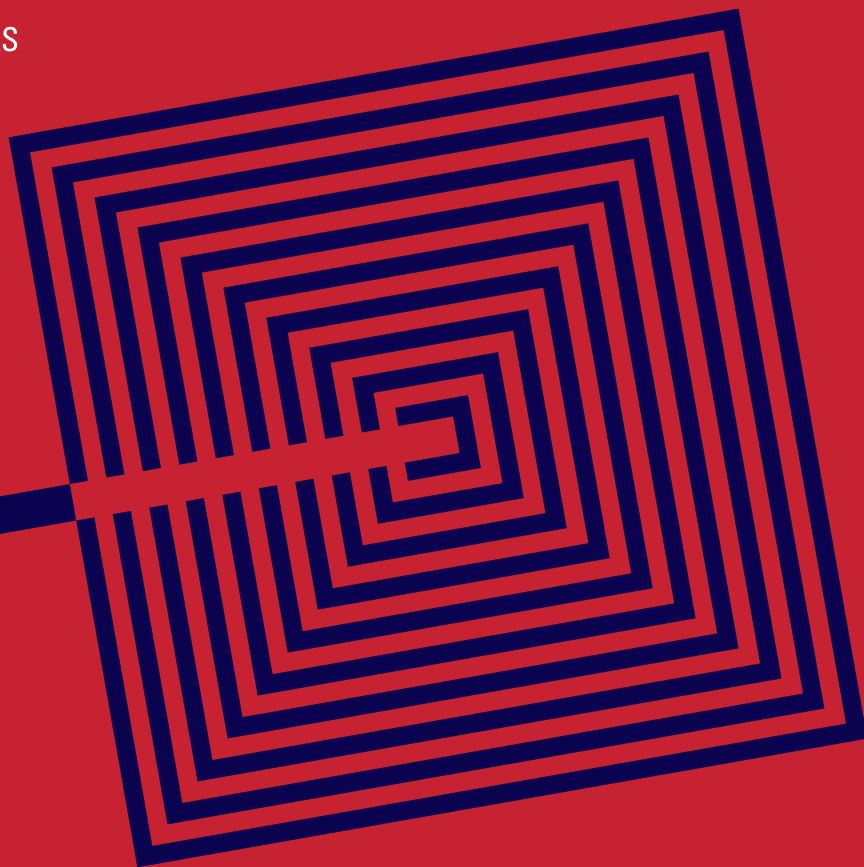




CENTRES  
FORMADORS



# EL CENTRE FORMADOR: ENTORN D'APRENENTATGE PROFESSIONALITZADOR

PRÀCTIQUES  
EDUCATIVES  
EN CENTRES FORMADORS

3

# ÍNDEX

- 1** Introducció. 3
- 2** El centre formador. 5
- 3** Principis d'identitat del centre formador. 8
  - 3.1** Acollida i acompanyament per a la formació de l'estudiant en pràctiques. 10
  - 3.2** Lideratge per a la professionalització docent. 17
  - 3.3** Formació per a la professionalització docent. 26
  - 3.4** Col·laboració amb la universitat per a la construcció i transferència de coneixement. 37
  - 3.5** L'avaluació com a procés de millora contínua i de transformació. 42
- 4** Referències. 47
- 5** Crèdits. 48



# 1. INTRODUCCIÓ

El document *Pràctiques universitàries en centres educatius formadors* defineix el nou model de pràctiques, que és el resultat del treball conjunt entre la Secretaria d'Universitats i Recerca i la Secretaria de Polítiques Educatives. Per posar en marxa aquest model, el Departament d'Educació crea el *Programa d'innovació pedagògica de Pràctiques* del Màster Universitari de Formació del Professorat d'educació secundària obligatòria i batxillerat, Formació professional i Ensenyament d'idiomes (MUFPS) en centres educatius.

Aquest programa té com a objectius: posar en valor els centres formadors com a institucions clau i essencials en la formació inicial de la fun-

ció docent, professionalitzar i reconèixer la tasca d'acompanyament de les persones mentores de centre i de les persones tutores de les universitats, incorporar l'estudiant universitari al centre formador com a agent actiu que col·labora en el desenvolupament del projecte educatiu de centre, i promoure la col·laboració en projectes de recerca i de transformació educativa entre les universitats i els centres formadors. El model de pràctiques és un model de concentració, de treball en equip i de qualitat.

**El centre formador: entorn d'aprenentatge professionalitzador** forma part d'una col·lecció de publicacions que pretén guiar els centres

d'educació de primària i secundària, i els docents, en el desenvolupament del nou model de pràctiques.

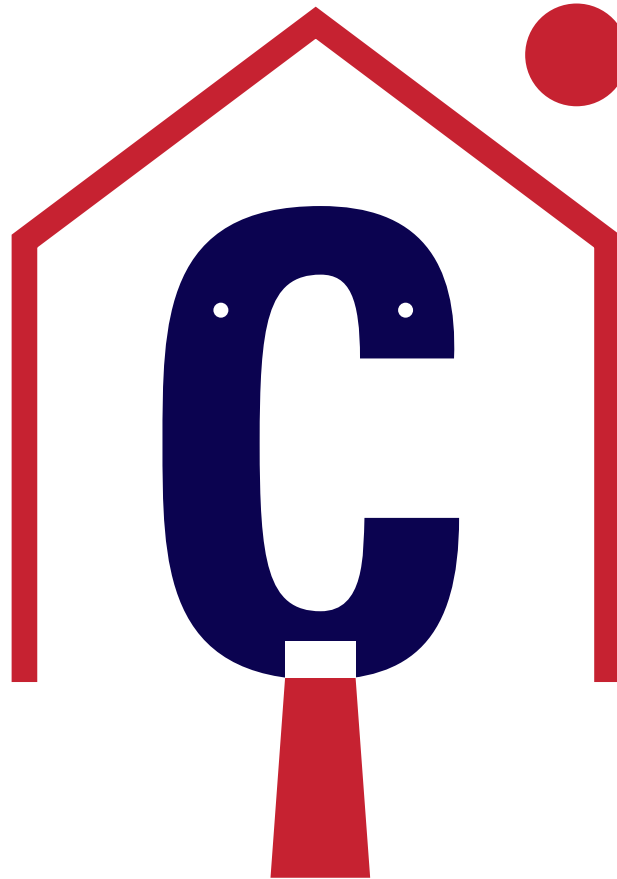
Defineix un marc conceptual i metodològic al voltant dels principis d'identitat d'un centre formador com entorn d'aprenentatge que promou la professionalització docent, tant en la formació inicial com la formació contínua, a partir d'una organització que facilita espais de debat pedagògic entre iguals, en el marc del seu projecte educatiu.

És el resultat del treball dels diferents equips multidisciplinaris de la Comissió Pedagògica de pràctiques. Aquests equips comparteixen com a finalitat fonamentar una base sòlida i amb evidència científica per garantir el treball en equip, la qualitat i la professionalització de la formació inicial dels futurs docents. Cada equip de la Comissió Pedagògica es constitueix com una comunitat professional que reflexiona i construeix nou coneixement.

Els cinc principis que es despleguen en el document es defineixen a partir dels àmbits de l'**Eina d'autoavaluació dinàmica dels centres formadors**. Aquesta eina s'estructura en àmbits, dimensions i indicadors. Cada dimensió es gradua en tres nivells de domini d'indicadors. Aquests indicadors fan de bastida per orientar els centres en la presa de decisions i garantir un acompanyament constructiu i capacitador per esdevenir centre formador de referència.

Finalment, el document **Orientacions per al curs 2020-2021** sistematitza en alguns dels àmbits de l'eina d'autoavaluació dinàmica un seguit de propostes basades en l'anàlisi d'evidències de pràctiques durant el confinament. Aquestes respostes en moments d'excepcionalitat s'han transformat en noves oportunitats educatives.





## 2. EL CENTRE FORMADOR

La societat actual, complexa i en contínua transformació, se situa ara, més que mai, en un nou paradigma centrat en la creació de l'economia del coneixement on la tecnologia digital té un paper fonamental. És per això que el món educatiu s'ha d'adaptar a les noves necessitats i paràmetres que es requereixen.

En aquests moments l'objectiu principal de l'educació passa per formar aprenents competents per a la vida i això implica ajudar a reflexionar sobre allò que aprèn, i sobre el sentit que té aquest

aprenentatge; ajudar-lo a construir una representació de si mateix com algú amb capacitat per aprendre.

Des d'aquesta òptica ens situem en una nova ecologia de l'aprenentatge (Coll, C. 2013), on les organitzacions educatives del segle XXI estan centrades en un marc democràtic i en una concepció dels infants i joves com a ciutadans del present. Cal promoure un projecte ètic, orientat al benestar comú, des del reconeixement d'un conjunt de valors, per avançar en el desenvolupament d'una



societat i una cultura més sostenible, justa i equitativa, el respecte a un mateix i a l'altre, i a l'entorn, la igualtat de gènere, la coeducació, la promoció d'una cultura de pau i no violència, la ciutadania global i l'apreciació de la diversitat cultural, en el marc dels **objectius de desenvolupament sostenible**.

En aquest context, el centre formador es defineix com a model i referent en la pràctica pedagògica en l'educació de tots els infants i joves. La línia pedagògica d'aquest model atorga rellevància al centre com a una organització saludable que aprèn (Senge, P. 2005), amb el compromís en el desenvolupament personal i professional de tots els docents, així com en la formació de futurs docents, acollint-los i fent-los partícips de l'activitat educativa i la vida escolar. En definitiva, el centre formador es presenta com a un tot que en la seva pràctica educativa promou entorns d'aprenentatge professionalitzadors.

Els principis educatius dels centres formadors han de donar resposta a les demandes de la societat del segle XXI. Educar per a formar ciutadans reflexius, crítics, creatius, resilents, responsables i coherents en la presa de decisions, amb autonomia i responsabilitat personal, compromesos amb la comunitat, i digitalment competents, que aprenen al llarg de la vida adaptant-se a una societat complexa i canviant.

**"Una escola per a tothom"** ha d'entendre la diferència com a valor afegit que enriqueix la comunitat i les experiències de vida dels infants i dels joves. És un centre que forma els seus docents per suprimir o disminuir al màxim les barreres en l'aprenentatge i la participació.

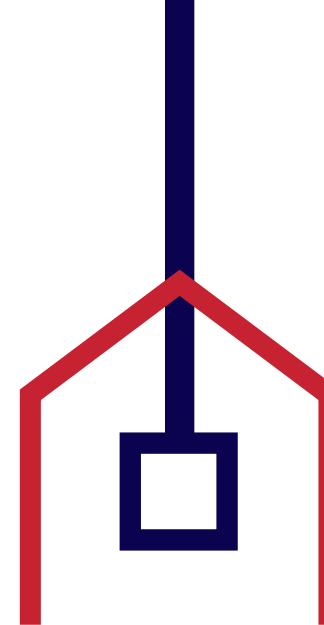
En el marc d'aquesta escola els infants i els joves se situen com a protagonistes de l'aprenentatge amb una acció docent que acompanya i crea entorns per facilitar la construcció d'un aprenentatge competencial i globalitzat, i que fa propostes diversificades i contextualitzades, és a dir, que ofereix situacions complexes del món real que cal resoldre al llarg de la vida.

L'avaluació com a eina d'autoregulació de l'aprenentatge permet a l'infant i al jove prendre consciència del seu propi procés i construir el seu sistema d'aprendre, que anirà millorant amb la finalitat de ser, progressivament, més autònom.

L'aprenentatge com a resultat de la interacció dinàmica entre emoció, motivació i cognició va més enllà de les parets del centre, és la comunitat la que educa. L'establiment d'aliances i el treball compartit amb l'entorn, presencial i/o virtual, és clau per generar espais comunitaris d'aprenentatge i per avançar cap a una educació que minimitza les desigualtats socials, digitals i culturals.

El centre ha de conèixer i utilitzar els recursos que l'entorn ofereix, amb la finalitat de connectar els aprenentatges que es donen en els diferents espais lectius i no lectius. És en aquest sentit que cal afavorir oportunitats i itineraris d'aprenentatge amb sentit i valor personal per a tot l'alumnat. Així mateix, cal una estreta interacció entre l'alumnat, el centre i la família per construir un itinerari personalitzat per a l'èxit.

Com a referent de la pràctica pedagògica, el centre ha de considerar la formació com un element clau de millora. Reflexiona sobre



la pròpia pràctica docent, comparteix amb altres docents i altres centres pràctiques de referència orientades a assolir millores en l'aprenentatge de tot l'alumnat i estableix aliances amb les universitats en projectes de recerca i d'investigació. En definitiva, un centre que millora és una organització que aprèn, amb capacitat d'autoregular el seu propi procés de desenvolupament professional com una comunitat d'aprenentatge.

En aquest context, la persona mentora, juntament amb altres docents, té un paper molt important perquè, a més d'experta i competent, com a persona formadora assumeix la funció d'acompanyament d'estudiants en pràctiques. És un referent principal com a model d'actuació a l'aula, de connexió amb la pràctica educativa, i alhora, per la seva capacitat d'analitzar les situacions d'aprenentatge exerceix una autocrítica orientada a la millora.

El centre i les institucions formadores comparteixen en la formació dels professionals del futur el compromís social de l'educació.

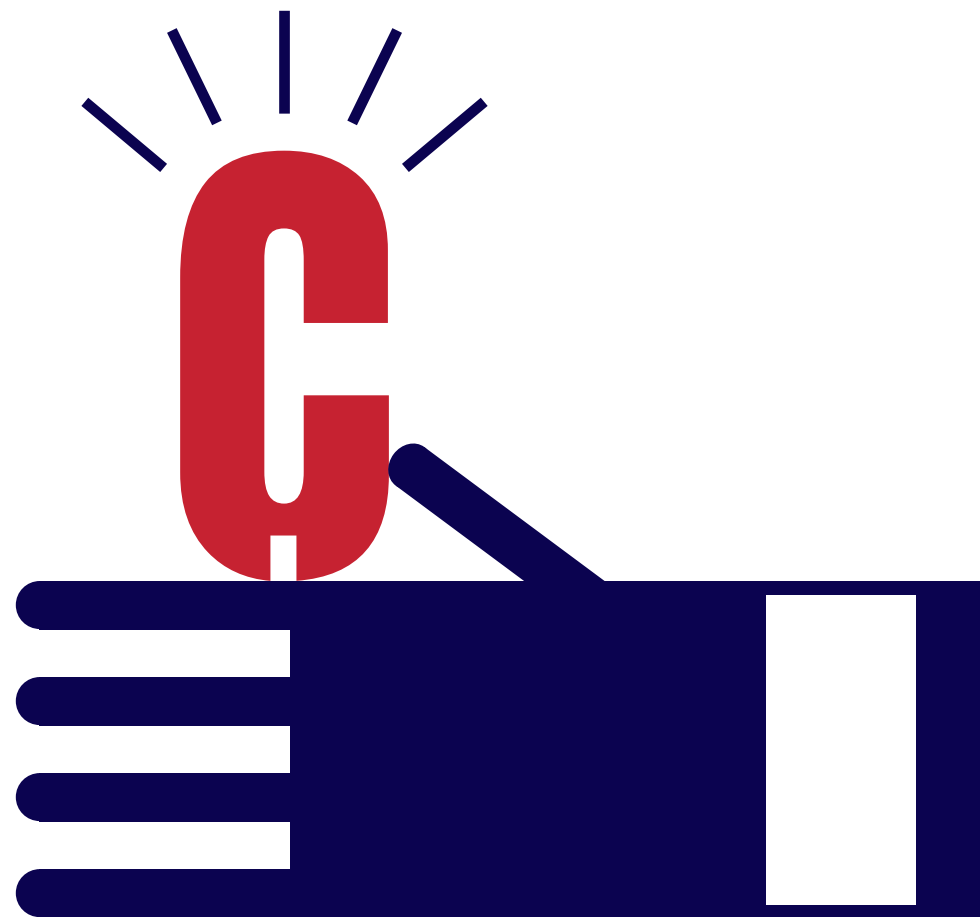
### 3. PRINCIPIS D'IDENTITAT DEL CENTRE FORMADOR

Esdevenir centre formador és la manifestació d'una voluntat per contribuir a la professionalització de la docència des de l'experiència, en una reflexió dirigida a la millora i la innovació.

El centre formador s'ha de construir a partir d'uns principis comuns centrats en l'aprenentatge dels infants, dels joves, dels docents i d'altres agents de l'entorn.

Els principis com a valors ètics, socials i professionals són les directrius essencials que tota organització educativa ha de compartir, entendre, construir i assumir des del consens. Constitueixen la identitat del centre en tots els àmbits i nivells d'actuació i són necessaris per visibilitzar la manera de ser i fer del centre com a organització.

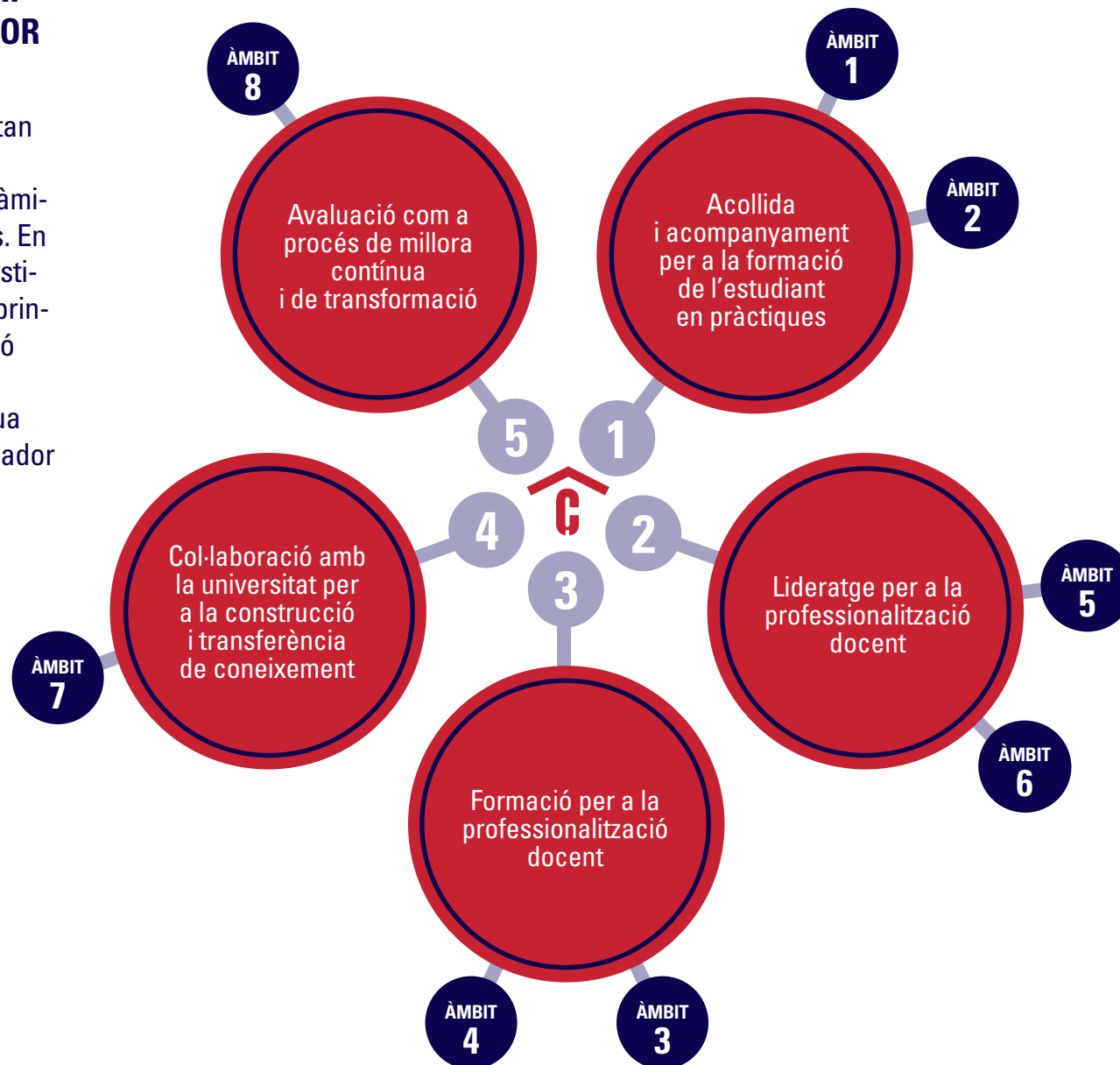
Concretem cinc principis identitaris dels centres formadors:





## PRINCIPIS D'IDENTITAT DEL CENTRE FORMADOR

Els principis identitaris estan en línia amb els àmbits de l'eina d'autoavaluació dinàmica dels centres formadors. En el desenvolupament i la institucionalització d'aquests principis l'eina d'autoavaluació dinàmica farà de bastida facilitant la millora contínua per esdevenir centre formador de referència.



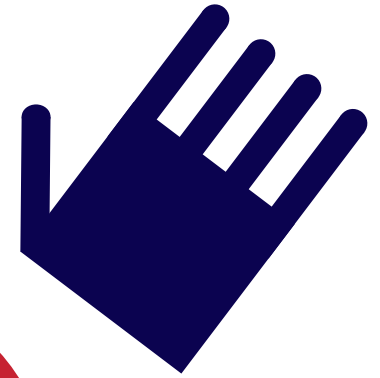
3.1

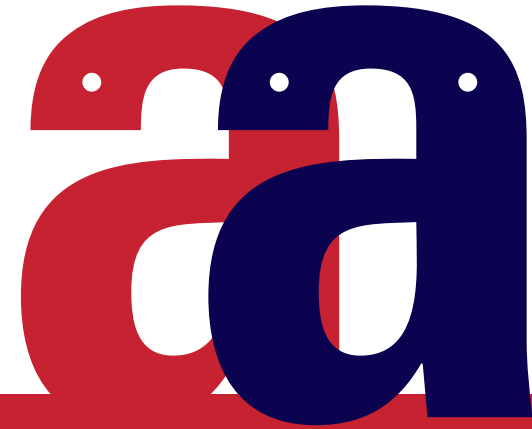
# ACOLLIDA I ACOMPANYAMENT PER A LA FORMACIÓ DE L'ESTUDIANT EN PRÀCTIQUES

## CONTEXTUALITZACIÓ

L'acollida i l'acompanyament són elements clau per assegurar un bon inici i una bona estada de l'estudiant en pràctiques al centre formador. Comprèn el conjunt de mesures i actuacions que el centre posa en funcionament per guiar l'inici del desenvolupament professional dels futurs docents.

Com a valors, l'acollida i l'acompanyament s'han de construir a partir del consens del claustre i han de quedar sistematitzats en els plantejaments institucionals de centre. Disposar d'un pla d'acompanyament de l'estudiant en pràctiques és fonamental perquè tots els agents implicats comparteixin un significat comú. L'elaboració i la concreció de les accions posa en valor la predisposició del centre, el compromís i la implicació del claustre a tenir un





paper actiu en la formació de l'estudiant al llarg de tota l'estada formativa.

L'acompanyament és un procés gradual i seqüenciat en el temps que engloba tots els processos que cal seguir des dels primers contactes amb la institució formadora fins a l'acabament de les pràctiques, i orienta la incorporació de l'estudiant en la dimensió organitzativa i pedagògica.

L'estudiant ha de conèixer el centre en la seva globalitat, els principis que orienten el Projecte Educatiu, l'estructura organitzativa i el sistema de relacions que s'estableixen en el propi centre i amb l'entorn. Ha d'interioritzar i assumir la complexitat d'una organització que treballa en múltiples nivells de coordinació pedagògica, de gestió de recursos humans, funcionals i materials.

Durant l'acollida cal crear un clima emocional adequat per iniciar un vincle entre l'estudiant i el centre formador. La persona mentora com a referent principal de l'estudiant té un paper clau en aquest procés. És important conèixer les expectatives dels estudiants i les del centre en el marc de les pràctiques.

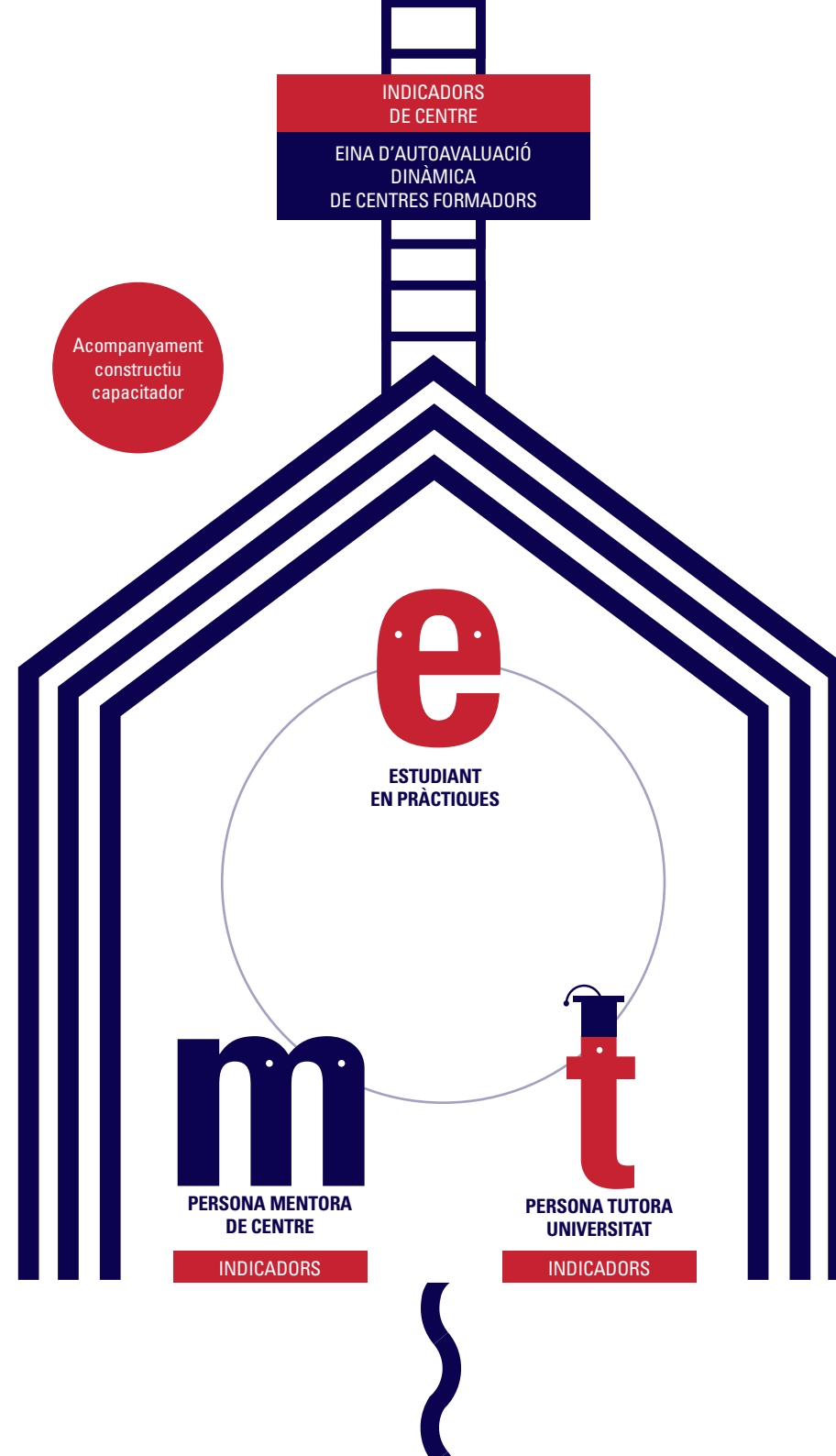
El centre ha de garantir a l'estudiant universitari un acompanyament constructiu i capacitador, orientat a promoure de manera sistemàtica la reflexió i la presa de consciència del propi procés d'aprenentatge. Aquest acompanyament és necessari per construir unes pràctiques professionalitzadores, sempre establint una relació de confiança entre l'estudiant i el docent.

Al llarg del pràcticum cal un diàleg fluït i constructiu, facilitador de l'aprenentatge entre l'estudiant, el centre i la universitat: un diàleg horitzontal -sense jerarquies- entre tots els agents i en totes les direccions (estudiant-tutor/a; estudiant-mentor/a; estudiant-coordinador/a, tutor/a-mentor/a; tutor/a-coordinador/a; ...).

Finalment, l'acompanyament dels estudiants en pràctiques no s'ha d'entendre com una tasca exclusiva de les persones tutores (en el cas de la universitat) i de les persones mentores (en el cas del centre educatiu). És evident que aquestes són els referents principals dels estudiants, però tot i així, s'ha de tenir en compte que les pràctiques no es duen a terme de forma aïllada sinó dins d'un context que és el que ofereix el centre educatiu, context que presenta un seguit de valors, principis pedagògics i ètics diversos que conformen l'eix vertebrador de la manera de fer de tots els professionals que treballen en ell: el model educatiu. Des d'aquesta perspectiva, és responsabilitat de tot el centre ajudar els estudiants a comprendre i interioritzar valors i principis pedagògics, professionals i ètics del model educatiu, que també es treballen des de l'àmbit universitari.

Ara bé, per tal que el model educatiu sigui efectiu no n'hi ha prou amb treballar sobre els principis que el regeixen sinó que s'ha de materialitzar; i això es fa a partir de models didàctics. Aquests models es treballen tant des de la universitat, per part del professorat de les diferents assignatures o mòduls, com des del centre educatiu, per part dels equips docents. És aquí on les persones mentores tenen un pes específic: coneixen el model educatiu del centre i tenen les eines per ajudar l'estudiant a interioritzar-lo a partir dels models didàctics relacionats amb les metodologies competencials així com en les diferents àrees de coneixement, necessàries per a l'apropiació significativa del corpus conceptual de cada matèria.

Així doncs, la relació entre centre formador, persona tutora de la universitat i persona mentora de centre és simbiòtica i dialèctica. Els tres agents són necessaris per promoure de forma significativa el desenvolupament professional dels futurs docents. Per aquesta raó els tres agents han de compartir un mateix model d'acompanyament, com el que proposem aquí: l'acompanyament constructiu capacitador.



## ELEMENTS D'ANÀlisi

### ● Plantejaments institucionals de centre:

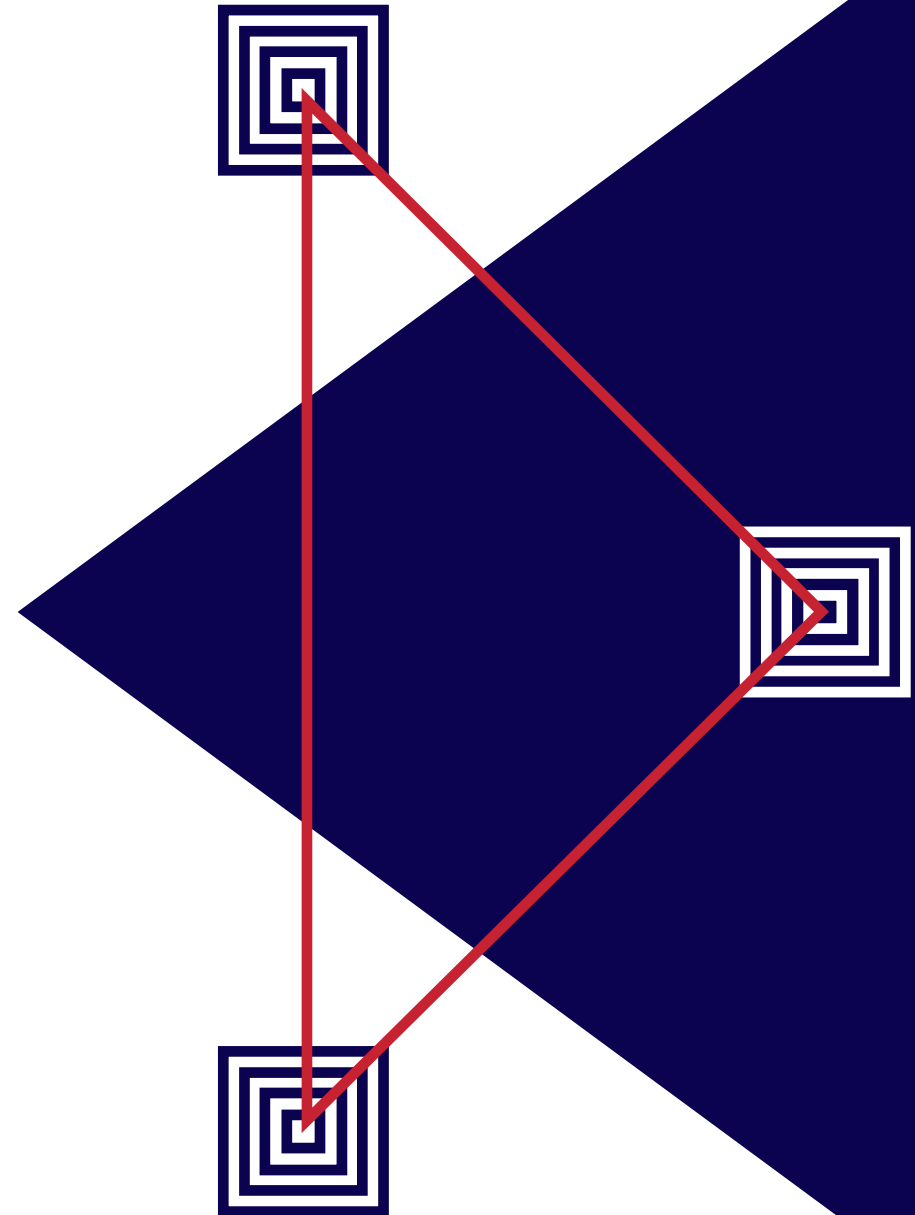
1. Documents de llarg termini: Projecte Educatiu de Centre (PEC), Normes d'Organització i Funcionament de Centre (NOFC), Projecte de Direcció (PdD).

2. Documents de mitjà termini: Pla d'acollida, Projecte de convivència, Pla d'Acció Tutorial (PAT), Pla de Diversitat, Projecte de Qualitat i Millora Contínua (PQiMC), Pla de Transformació Digital (TAC), Programes d'innovació, Pla de comunicació del centre, entre d'altres.

3. Documents de curt termini: Programació Anual de Centre (PAC), Memòria Anual de centre (MA), carta de compromís educatiu (document de corresponsabilitat família-centre).

● **Estructura organitzativa:** recursos humans (organigrama de centre), recursos materials, recursos funcionals (horari, calendari i normativa).

● **Sistema relacional:** participació, comunicació, resolució positiva i restaurativa dels conflictes, etc.

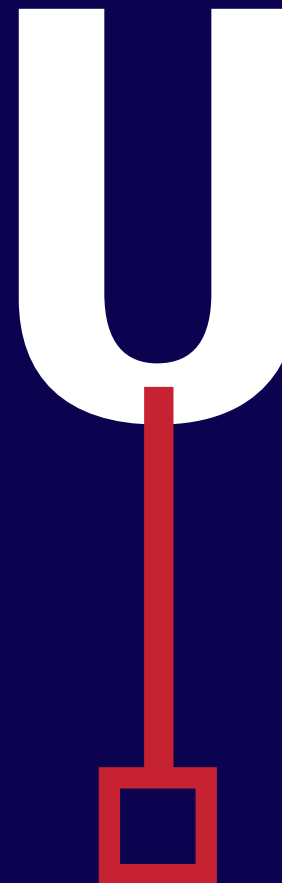


## ACTUACIONS

Aquestes propostes ajuden a sistematitzar les accions pròpies relacionades amb l'acollida i l'acompanyament. A tall d'orientació:

### Actuacions abans d'iniciar el període de pràctiques:

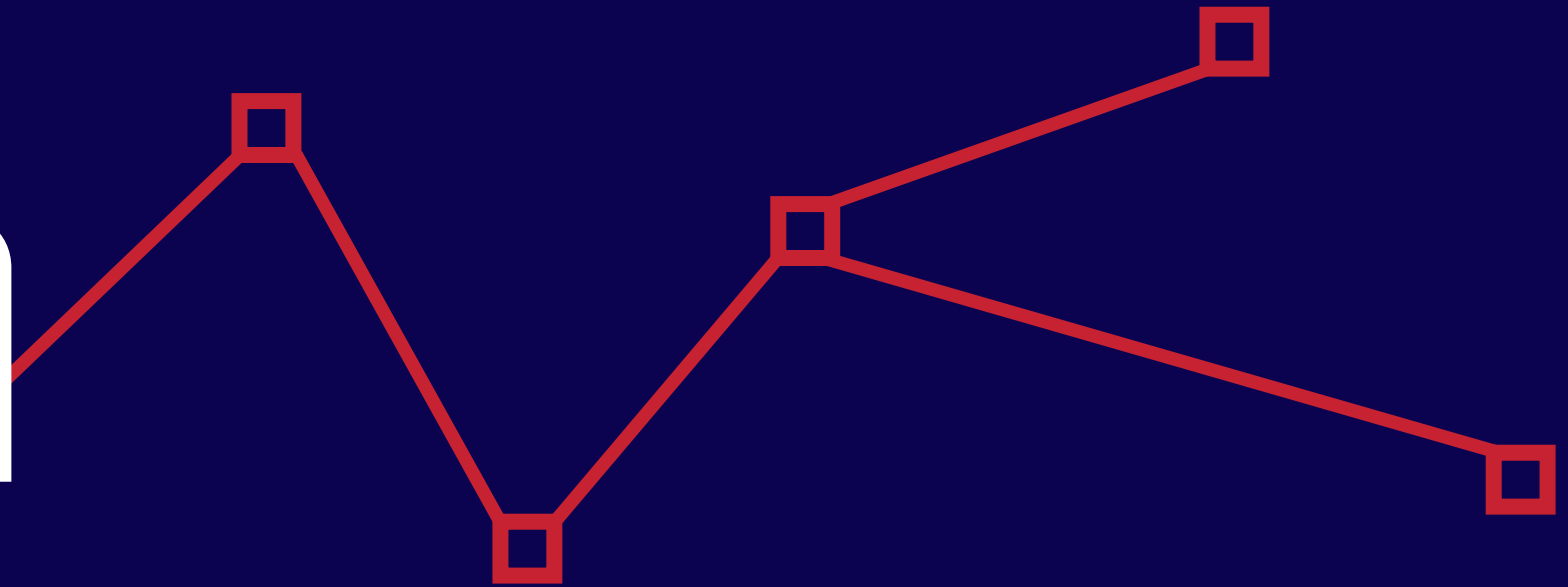
- Contacte centre–universitat.
- Rebuda dels estudiants per part de la coordinació de pràctiques del centre. En aquest procés es poden tractar els temes següents:
  1. Expectatives de l'estudiant, horari de les pràctiques al centre, registre d'assistència de l'estudiant i altres aspectes a considerar.
  2. Lliurament de documentació i recollida de dades de l'estudiant.
  3. Consens i concreció de l'establiment de la data d'inici i de finalització del període de pràctiques amb la universitat.
  4. Contextualització del centre a partir del PEC.
  5. Compartir els canals de comunicació de l'escola.
- Assignació de la persona mentora.



### Actuacions a l'inici de les pràctiques:

- Acollida de l'estudiant per part de la persona mentora.
- Presentació de l'equip directiu i de tot el conjunt del professorat que formen part de l'equip docent on desenvoluparà les pràctiques.
- Rebuda a l'aula o aules on realitzarà les pràctiques.

# m



## Actuacions durant el període de les pràctiques:

1. La persona mentora modela, explica i comparteix el plantejament pedagògic i la pràctica d'aula.

2. Acompanya l'estudiant:

**Diàriament:** a través de la comunicació oral o telemàtica per resoldre dubtes, neguits, compartir idees, opinions, demanar contrast, conèixer què ha de fer, a quin grup ha d'anar i quin paper ha de desenvolupar.

**Setmanalment:** en les reunions compartides amb altres docents per rebre assessorament pedagògic, compartir la planificació de situacions d'aprenentatge, organitzar els grups d'alumnat en funció dels seus interessos i reflexionar sobre la pròpia pràctica docent en els diferents contextos de centre.

**Periòdicament:** en sessions de claustre, en altres reunions pedagògiques i en activitats formatives de centre.

**Puntualment:** en activitats organitzades pel propi centre, per l'AFA, per l'Ajuntament i/o altres institucions educatives.

3. Facilita l'accés als documents de centre.

4. Fa el seguiment de la pràctica. Reflexiona amb l'estudiant sobre la pràctica de l'aula i li proporciona mecanismes per a l'autoavaluació en el context escolar.

5. El fa participar i fa una reflexió posterior a les diferents reunions de centre en les quals està implicat.



### **Orientacions per afavorir la participació de l'estudiant en pràctiques:**

- Participar en la planificació i gestió diària de l'aula, en les activitats, sortides, colònies i viatges, entre d'altres.
- Participar en reunions de coordinació (CAD, Comissió Social i altres serveis externs), reunions amb les famílies, comissions mixtes, etc., sempre que es consideri adequat per part de l'equip docent.
- Participar en reunions de cicle o equip docent, de claustre, en les sessions d'avaluació, en la formació interna de centre i en altres reunions de caire pedagògic de treball en xarxa amb altres institucions i/o organismes.



# LIDERATGE PER A LA PROFESSIONALITZACIÓ DOCENT

## CONTEXTUALITZACIÓ

Estudis científics i autors de referència identifiquen que el lideratge per a l'aprenentatge és un element clau per a la transformació en els centres educatius. Aquest tipus de lideratge sorgeix majoritàriament de processos col·laboratius i horitzontals. Situa l'aprenentatge en el centre de tota l'activitat de l'organització. Totes les persones que en formen part comparteixen una manera de fer que es construeix a partir del debat pedagògic.

En el *manual de l'OCDE per a entorns d'aprenentatge innovadors* es defineix el lideratge per a l'aprenentatge com una modalitat de gestió i dinamització del centre educatiu que crea les condicions per fer possible un bon desenvolupament personal i un alt rendiment acadèmic de l'alumnat en un entorn inclusiu. Així es fomenta el creixement professional del docent i s'evidencia el compromís de cadascun dels seus membres amb una visió comuna centrada en l'aprenentatge. Aquest tipus de lideratge fa possible l'èxit escolar continuat i sostenible.

També té un impacte que incideix en tots els professionals i equips de treball del centre, de l'aula i de la comunitat. Promou una millora de la

qualitat dels aprenentatges de l'alumnat i del conjunt del sistema. Fa de les escoles «organitzacions que aprenen» i dels equips docents «comunitats professionals d'aprenentatge».

L'equip directiu incideix en el desenvolupament del centre educatiu com a centre formador de referència. Aquest ha de crear les condicions adequades per desenvolupar la tasca de mentoria i coordinació de les pràctiques, així com la formació de la persona mentora, que ha de tenir un perfil docent concret que ajudi a acompanyar significativament el procés de construcció de coneixement pràctic de l'estudiant en el període del pràcticum.

L'organització i la planificació dels diferents equips de treball des d'estructures horitzontals de relació facilita la transferència de les habilitats i les aptituds de la mentoria a partir del debat pedagògic i de l'aprenentatge entre iguals. Un centre formador s'ha de considerar com un entorn d'aprenentatge professionalitzador on els estudiants poden veure i practicar totes les dimensions de l'acció educativa des de l'acció i la reflexió de la pròpia pràctica.





## ELEMENTS D'ANÀLISI

- El centre educatiu com entorn d'aprenentatge professionalitzador.
- Lideratge per a l'aprenentatge.
- Estructures horitzontals d'equips de treball.
- Procés d'assignació de la persona coordinadora i mentora.
- Habilitats i aptituds de la persona mentora.
- Itinerari formatiu: model de formació competencial professionalitzador.
- Treball en xarxa en el centre i amb l'entorn.
- Espai i temps de treball conjunt.
- Pràctica reflexiva.





## ACTUACIONS

### En relació a l'itinerari formatiu:

Per esdevenir centres formadors de referència cal un compromís de l'equip directiu i del claustre pedagògic en la formació inicial dels futurs docents. El centre s'identifica com un entorn d'aprenentatge docent.

Aquest procés s'inicia amb la creació d'un equip impulsor constituït per professorat del centre des d'una estructura horitzontal. L'equip impulsor inicia un itinerari formatiu basat en la pràctica reflexiva i en l'adquisició d'habilitats d'acompanyament constructiu capacitador. Aquestes habilitats es desenvolupen primerament en l'estudiant en pràctiques i es comparteixen amb altres docents per construir una línia pedagògica pròpia, centrada en l'aprenentatge de la tasca docent.

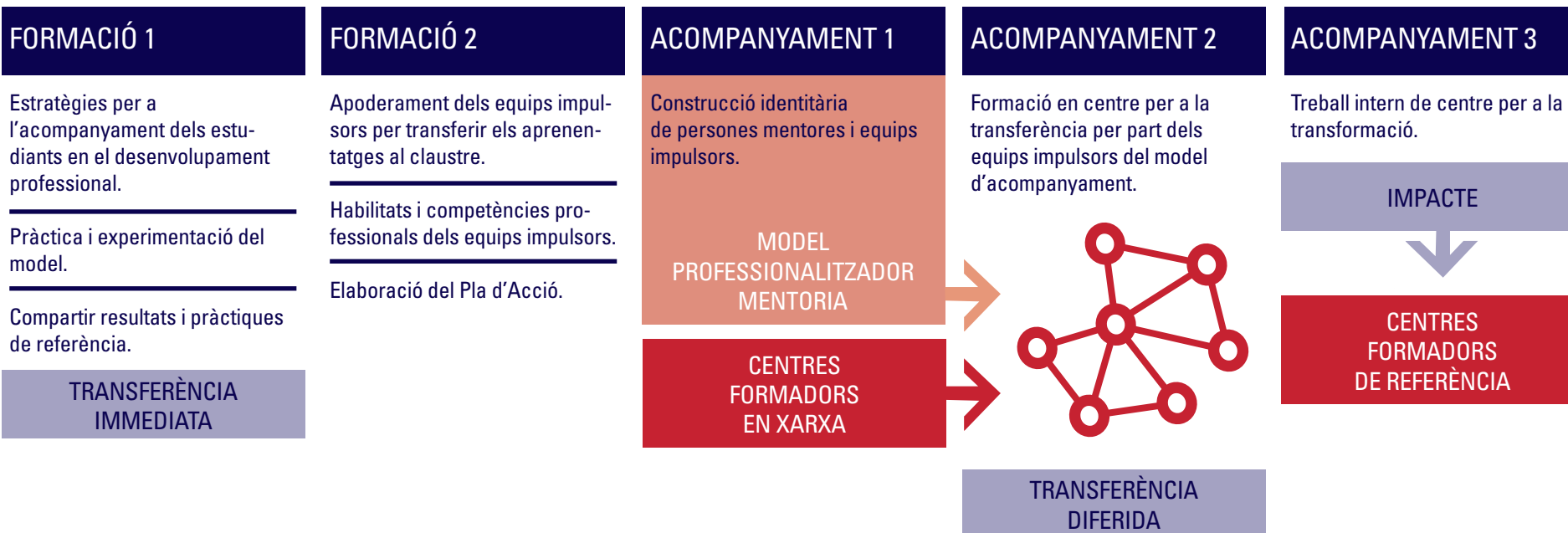
És un model de formació que promou la recerca i la transformació educativa, atès que genera espais de reflexió i de debat pedagògic en el centre i fomenta el treball en xarxa amb altres centres per crear coneixement col·lectiu a partir de l'intercanvi de pràctiques de referència.

A tall d'exemple presentem l'itinerari del model de formació competencial professionalitzador del programa d'innovació pedagògica de pràctiques del màster universitari de Formació del Professorat d'Educació Secundària Obligatòria i Batxillerat, Formació Professional i Ensenyament d'Idiomes en Centres Educatius (MUFPS).

# ITINERARI FORMATIU DEL PROGRAMA D'INNOVACIÓ DE PRÀCTIQUES DEL MUFPS



Eina d'autoavaluació dinàmica de centres formadors.





### En relació a les habilitats i aptituds de la persona mentora:

La persona mentora ajuda l'estudiant en pràctiques a desenvolupar el seu perfil professional en un context real.

Per a la tasca mentora destaquem sis habilitats i aptituds prioritàries:

**1. Reflexió:** comprèn un exercici d'anàlisi sobre la pròpia manera de pensar per tal d'entendre les estructures mentals i tenir més consciència de les accions. Una reflexió profunda i compartida és, per tant, un pas essencial per possibilitar l'autoconeixement, la pròpia escolta activa i la dels altres. Per aquesta raó, la reflexió ha d'anar sempre acompanyada d'una escolta activa.

#### **Acció associada:**

Analitza la seva pròpia pràctica detectant fortaleeses i àrees de creixement.

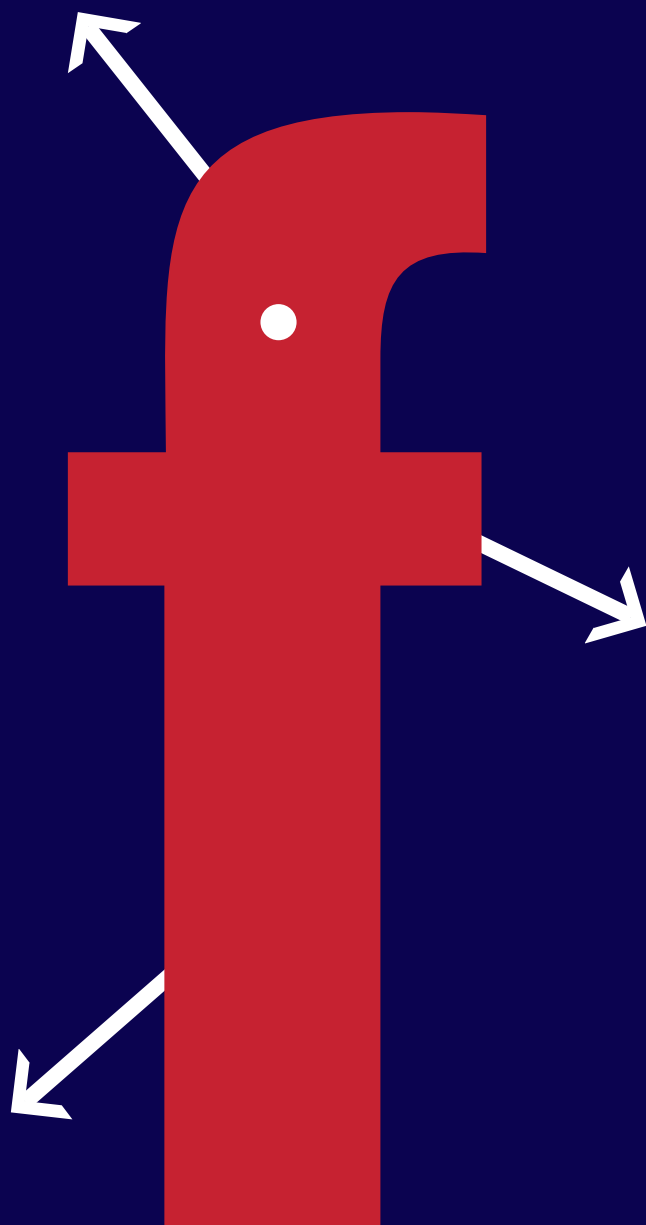
**2. Retroalimentació:** vol dir escoltar activament l'altre sense justificar o defensar les pròpies accions i pensant en la cooperació i el bé comú de la tasca que s'estigui realitzant. Per dur a terme aquest procés, és necessari escoltar i acceptar altres mirades, sumar per construir conjuntament i incorporar els recursos, les experiències i les valoracions dels altres.

#### **Accions associades:**

Demana retroalimentació de les accions que porta a terme.

---

Mostra interès i escolta altres perspectives per intentar enriquir amb diverses mirades la pròpia tasca.



**3. Empatia:** capacitat d'identificar-se amb els altres per comprendre i compartir les seves emocions i sentiments. A partir d'identificar aquestes emocions, és capaç de gestionar-les adequadament, resolent els conflictes que sorgeixin amb confiança i assertivitat.

**Accions associades:**

Tracta de conèixer els altres, les seves emocions, els seus sentiments, els seus pensaments i les seves necessitats, que comprèn encara que no sempre comparteixi.

---

Identifica el tipus d'emoció i les seves repercussions i les gestiona perquè no suposin una amenaça per a l'equilibri emocional ni per al funcionament del treball en equip.

---

S'enfronta de forma oberta i honesta als conflictes interpersonals que sorgeixen, recorrent a les formes de comunicació més adequades per a cada situació o persona i exposant la seva opinió amb confiança i assertivitat.



**4. Saber construir relacions:** saber establir i desenvolupar relacions requereix de la capacitat de cooperar i col·laborar amb els altres d'una manera oberta i comunicativa. També s'ha de ser capaç de mostrar i transmetre interès i motivació, tot animant a la resta de la comunitat educativa amb vitalitat i emprenedoria.

**Accions associades:**

Estableix relacions de cooperació i col·laboració en el treball i anima els altres a fer-ho.

---

Autoregula les seves pròpies emocions.

---

Mostra una actitud oberta i comunicativa amb tota la comunitat educativa.

---

Té interès i una actitud vital i emprenedora.

---

Tranquil·litza en moments de tensió.

**5. Visió i planificació estratègica:** ser capaç de visualitzar l'impacte que vol aconseguir (què veurem, què direm, què escoltarem, quina serà la diferència respecte a l'inici). Després, conjuntament amb els seus estudiants de pràcticum, ha de dissenyar un pla d'acció (accions concretes), anar recollint evidències d'aprenentatge i avaluant les millores a través d'indicadors. Per fer-ho, cal tenir present quines són les creences i valors de què parteix.

**Accions associades:**

Planifica d'acord amb els objectius que es volen aconseguir.

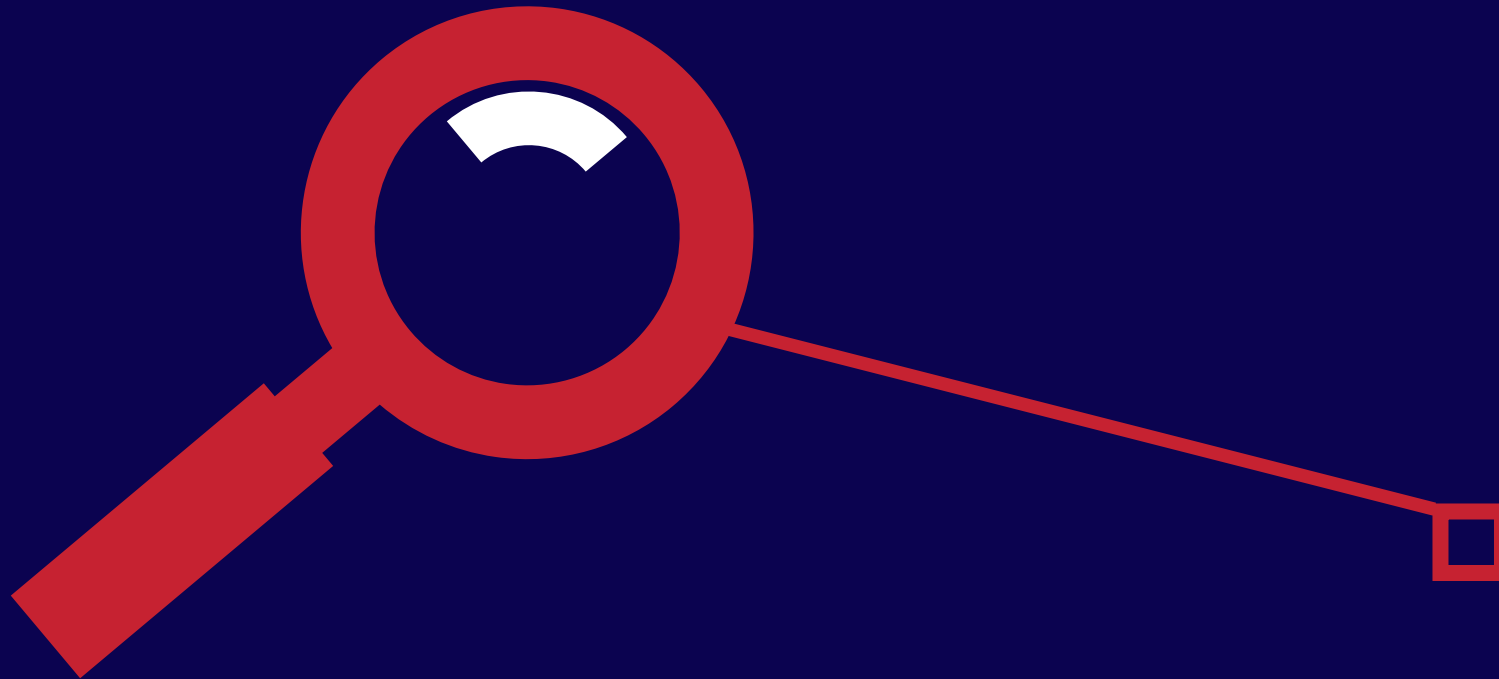
---

Dissenya indicadors per a la recollida d'evidències.

---

Recull evidències del procés d'aprenentatge.





**6. Resolució de problemes i presa de decisions:** la persona mentora ha de ser capaç de proporcionar eines a l'estudiant que l'ajudin a analitzar situacions diverses i establir estratègies. Un cop analitzada la situació es tracta de discernir les possibles accions. La persona mentora i l'estudiant han d'enfocar-se en aquells aspectes que cal afrontar, cercar aliats i, a partir d'aquí, proposar camins per donar respostes.

**Accions associades:**

Utilitza estratègies d'anàlisi dels problemes.

---

Aborda els problemes de forma lògica i creativa, a partir de les dades objectives, contemplant escenaris alternatius.

---

Pondera les dificultats i prioritza les que tenen un impacte més gran en els resultats.

### 3.3

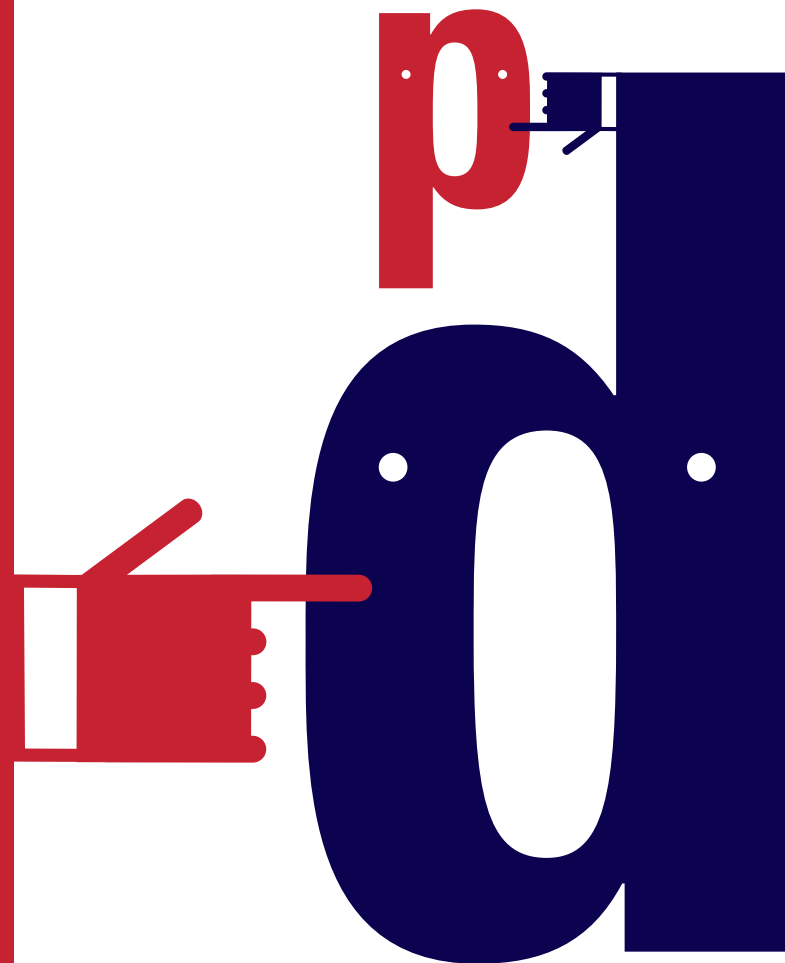
# FORMACIÓ PER A LA PROFESSIONALITZACIÓ DOCENT

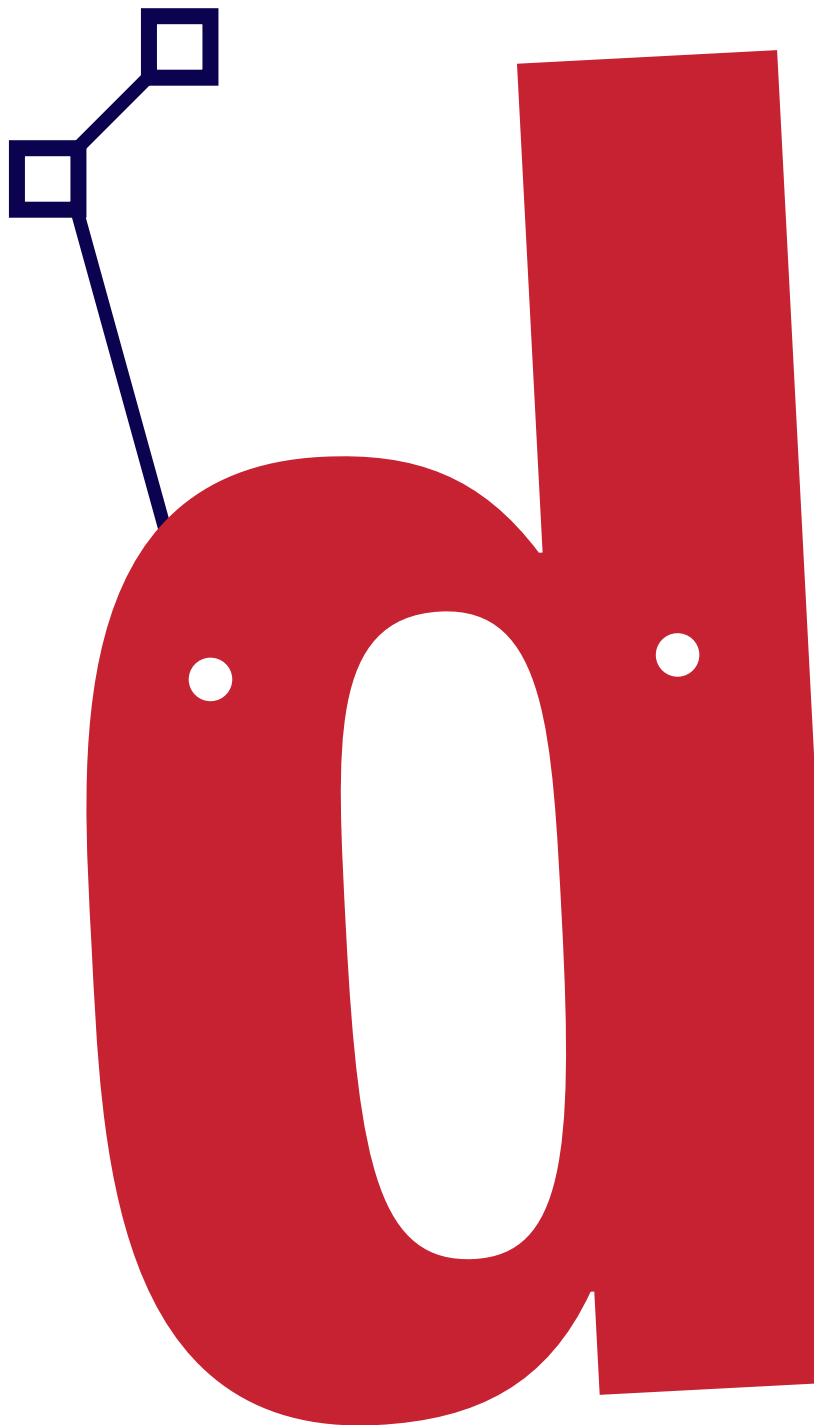
## CONTEXTUALITZACIÓ

La formació inicial és un primer pas en el procés de professionalització docent. Les pràctiques en centres formadors han d'afavorir la construcció de la identitat professional docent de l'estudiant en pràctiques, identitat que ha de contribuir a la percepció d'autoeficàcia, motivació, compromís i satisfacció en el treball com a docent.

L'expressió "aprendre fent" de Dewey (1938) posa al centre de la formació la participació activa de l'estudiant en pràctiques. Com a docent en formació, l'estudiant ha de disposar d'oportunitats per a la docència, assumint una responsabilitat guiada i supervisada sobre l'aprenentatge de l'infant o del jove.

Activitat i responsabilitat són dues dimensions necessàries per a l'adquisició de les competències docents en la formació inicial i, alhora, són la font per a l'anàlisi i la reflexió conjunta amb la persona mentora.





L'activitat del docent en formació, en situacions reals, farà possible la mobilització dels recursos interns i externs (Le Boterf, 2002) per assajar intervencions adequades en la gestió del clima i dinàmica d'aula, el disseny de propostes, l'atenció a l'aprenentatge de tot l'alumnat en un model inclusiu, l'avaluació de les tasques, l'articulació de bastides i l'ajut a vincular els nous aprenentatges a partir d'altres ja realitzats.

Cercar com millorar la pràctica educativa quotidiana aconseguint augmentar la motivació i l'aprenentatge competencial del nostre alumnat esdevé un principi bàsic que cal seguir en l'acompanyament per a la formació de l'estudiant en pràctiques.

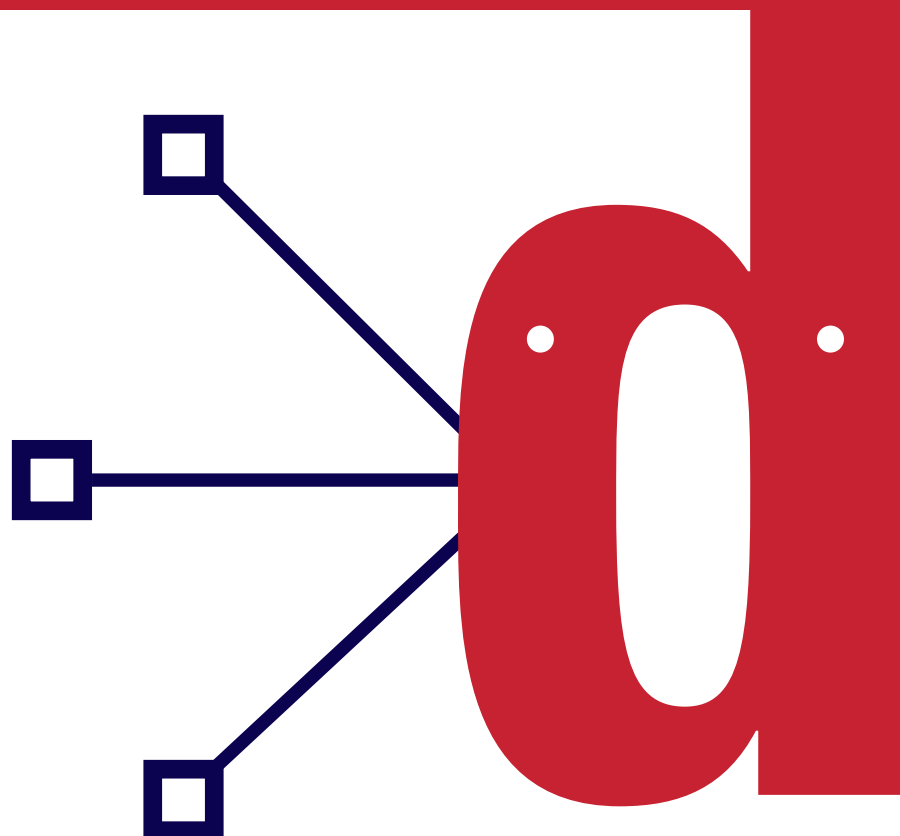
En aquest sentit i des del rol de la persona mentora, aprofitarem aquest espai per tal d'empoderar al futur docent en la tasca que està realitzant, evidenciant els aspectes positius derivats de l'acció d'aquesta tasca. Potenciarem el paper actiu de l'estudiant implicant-lo tant com es pugui en el funcionament del centre; treballant en equip, d'una forma motivada i coordinada, per propiciar l'autonomia pedagògica i personal. Aquest espai ens obrirà les portes a un debat i una interacció pedagògica, en el si de la comunitat escolar, on la comunicació i observació entre iguals crearà unes oportunitats immillorables d'aprenentatge.

L'orientació ètica, entesa com a conjunt de valors del col·lectiu docent, ha de presidir el desenvolupament docent al llarg de tota la vida professional des de la formació inicial. La Federació de Moviments de Renovació Pedagògica de Catalunya ha elaborat el document ***Compromís Ètic del Professorat***, que orienta la formació i l'exercici en la participació de l'estudiant en l'activitat al centre atenent a diferents

compromisos amb: la infància i la joventut i la seva educació, les famílies amb qui es comparteixen responsabilitats, i el centre educatiu i el seu entorn, sense oblidar el compromís social de l'educació i l'ètic amb un mateix com a docent.

Lideratge i formació per a la professionalització docent són dos principis identitaris que no es poden separar. Les habilitats i aptituds de la persona mentora propiciaran en l'estudiant l'acompanyament constructiu capacitador. En aquest procés cal recollir evidències de l'aprenentatge com aspecte clau de l'itinerari formatiu del professorat.

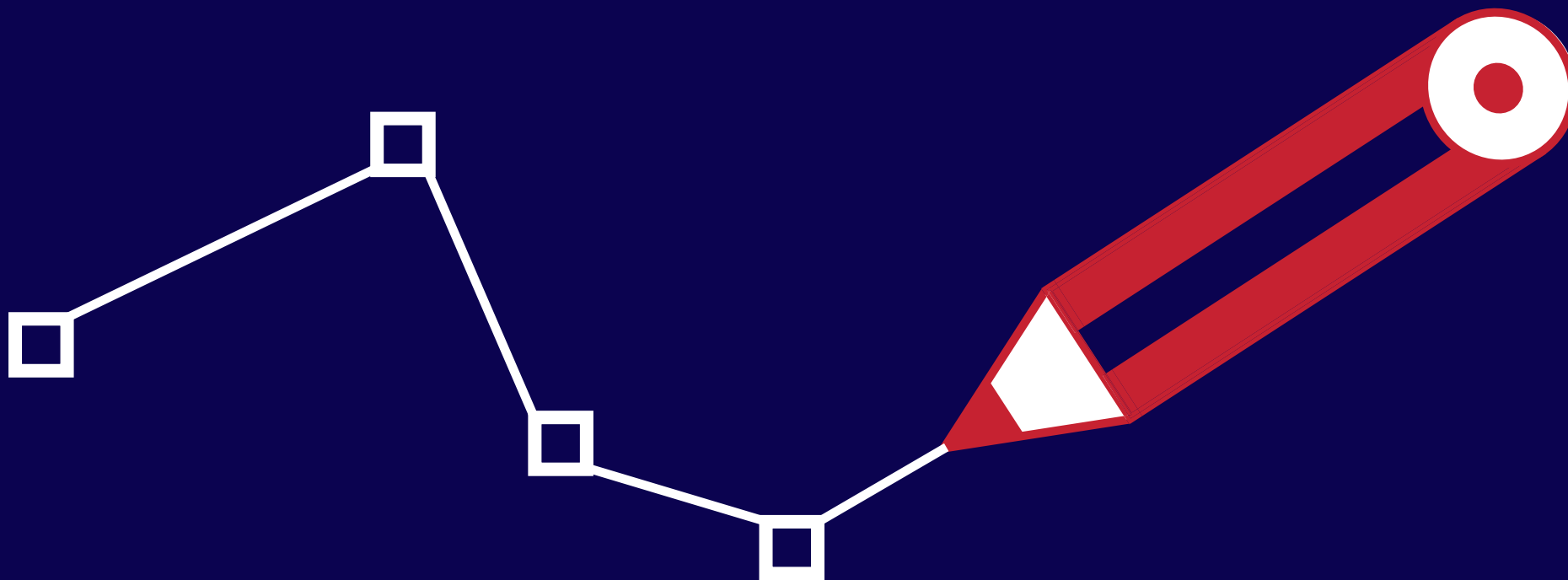
Els indicadors de mentoria i de tutoria de la universitat tindran un impacte positiu en l'adquisició de les competències docents de l'estudiant.



## ELEMENTS D'ANÀLISI

- Competència personal i professional docent.
- Formació inicial del docent.
- Acompanyament constructiu capacitador (ACC).
- Canvi metodològic.
- Debat pedagògic.





## ACTUACIONS

A continuació enumerem els indicadors d'acompanyament constructiu de mentoria i tutoria.

Aquests descriuen aspectes concrets per acompanyar processos de construcció de coneixement pràctic, de reflexió i pensament crític, que afavoreixin el desenvolupament competencial dels estudiants i d'avaluació dinàmica per autoregular el seu propi procés d'aprenentatge.

## INDICADORS D'ACOMPANYAMENT CONSTRUCTIU DE LA PERSONA MENTORA DE CENTRE <sup>1</sup>

Una ajuda per als centres formadors

### CAPACITATS

**ESTABLIR UN  
CLIMA EMOCIONAL  
ADEQUAT JA DES DE  
L'ACOLLIDA**

### CRITERIS

**Generar vincles**

### INDICADORS

Organitza espais de trobada continuats i planifica el procés d'acompanyament.

Comença el treball amb l'estudiant NO informant i explicant sinó invitant-lo a verbalitzar les seves representacions sobre un centre educatiu, convidant-lo a que es passegi pel centre i es plantegi preguntes sobre el seu funcionament.

Utilitza el 'nosaltres' enfront del 'jo'.

Li dóna seguretat per dur a terme les accions educatives.

Utilitza un llenguatge assertiu i càlid evitant l'ús d'expressions de judici.

**Mostrar respecte**

Comença cada conversa tot escoltant les idees de l'estudiant.

Incorpora aquestes idees al seu discurs i construeix sobre elles.

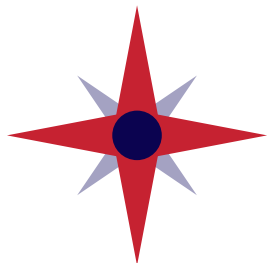
Accepta d'entrada totes les idees de l'estudiant encara que es desviïn una mica.

Valora i critica sempre de forma constructiva.

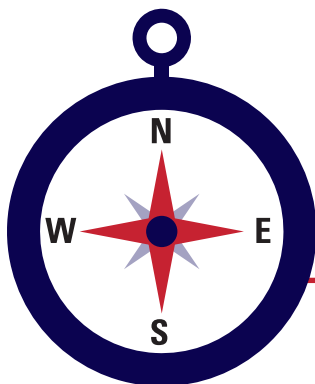
<sup>1</sup> *Elaborats pel grup de formadors i formadores de persones mentores i tutores d'estudiants de pràctiques del Departament d'Educació de la Generalitat de Catalunya amb la coordinació de la Dra. Olga Esteve.*

## CAPACITATS

### FER DE BRÚIXOLA DE FORMA CONSTRUCTIVA



### PROMOURE L'APRENTATGE DE L'ESTUDIANT MITJANÇANT UN MODELATGE METACOGNITIU



## CRITERIS

### Orientar l'estudiant

### Generar un feedback con- tinuat del procés

### Proporcionar a l'estudiant eines per a la pràctica do- cent de forma constructiva

### Fer ús de l'escolta activa

### Coconstruir amb l'estudiant

## INDICADORS

Fa verbalitzar l'estudiant el seu model didàctic (què vol fer, com i per què) per tal d'identificar on es troba en relació amb el que ha d'aconseguir.

Valora positivament allò que va en la 'bona direcció'.

Utilitza preguntes d'inducció per ajudar a que l'estudiant prengui consciència del que ha de millorar o reestructurar.

Ajuda a focalitzar objectius i propòsits, pas a pas i globalment.

Fa ús de l'avaluació formadora per anar situant l'estudiant al llarg del procés.

Fa analitzar a l'estudiant estratègies i models didàctics i pedagògics i l'ajuda a treure conclusions d'aquesta anàlisi.

Fa prendre decisions a l'estudiant tot raonant-les.

Comença la conversa plantejant una pregunta.

Escolta la resposta de l'estudiant i recapitula el que ha dit l'estudiant.

Pregunta si el que recapitula concorda amb el que ha dit l'estudiant.

Suscita noves idees a partir d'aquest treball.

Fa ús d'estratègies com:

Esmicolar i concretar termes usuals en educació (com ara "treballar en equip") per tal que emer-  
geixin els conceptes espontanis de l'estudiant.

Suscitar noves idees o introduir conceptes teòrics a partir d'aquest esmicolament.

Utilitza metàfores i exemples que ajudin a entendre els conceptes científics.

Canvia de to de veu per incidir en les idees més importants.

Focalitza l'entonació per a 'contextualitzar' (discernir entre el rellevant i l'irrellevant).

Utilitza analogies amb experiències anteriors de l'estudiant.



## CAPACITATS

**APODERAR  
L'ESTUDIANT  
PER TAL QUE  
AUTOREGULI  
EL SEU PROCÉS  
D'APRENTATGE**

## CRITERIS

**Incentivar l'autoavaluació  
continuada**

**Proposar reptes a  
l'estudiant i a gestionar-los  
emocionalment**

**Ajudar l'estudiant a gestio-  
nar les seves emocions**

**Incentivar el pensament  
crític de l'estudiant**

## INDICADORS

Fa reflexionar l'estudiant sobre les seves capacitats i mancances.

Ajuda l'estudiant a: adonar-se dels aspectes a millorar, reflexionar sobre els diferents rols professionals i les seves competències, fer un bon ús d'eines d'autoregulació i planificar fites realistes.

Ajuda l'estudiant a observar els canvis i millores.

Fa experimentar i participar a l'estudiant en diversitat de situacions i actuacions educatives.

Invita l'estudiant a valorar si és capaç de dur a terme les noves accions que es proposen i a identificar el que necessita per materialitzar-les.

Ajuda l'estudiant a que aprengui a tranquil·litzar-se en moments de tensió produïts a l'aula.

Ajuda l'estudiant a prendre distància de les situacions crítiques i a no actuar de manera impulsiva.

Invita constantment l'estudiant a analitzar les pròpies propostes de l'aula així com la seva actuació (què he fet?, com ho he fet? i per què?).

Utilitza estratègies (com ara preguntes per fer raonar) per fer qüestionar a l'estudiant les pròpies representacions sobre el que és aprendre i ensenyar.

Insta l'estudiant a aportar arguments fonamentats de les opcions metodològiques i dinàmiques d'aula que ha adoptat.

Promou que l'estudiant es plantegi preguntes d'indagació sobre aspectes concrets de la pràctica docent.





## INDICADORS DE L'ACOMPANYAMENT CONSTRUCTIU DE LA PERSONA TUTORA D'UNIVERSITAT <sup>2</sup>

### CAPACITATS

**ESTABLIR UN CLIMA EMOCIONAL I DE CONFIANÇA DE BASE SIMÈTRICA**



### CRITERIS

**Generar vincles**

**Mostrar respecte**

### INDICADORS

Organitza espais de trobada regulars i planifica el procés d'acompanyament.

Promou una comunicació on puguin emergir inquietuds, idees i creences: l'estudiant tutoritzat és tractat com un expert potencial i el tutor es mostra com un individu que interacciona, i no només com un expert.

Crea una atmosfera on flueixen les preguntes i les respostes.

Utilitza l'esfera del 'nosaltres' enfront de la del 'jo' per afavorir l'intercanvi.

Dóna seguretat a l'estudiant per dur a terme les accions educatives planificades.

Utilitza un llenguatge verbal i no verbal assertiu i càlid evitant l'ús d'expressions de judici.

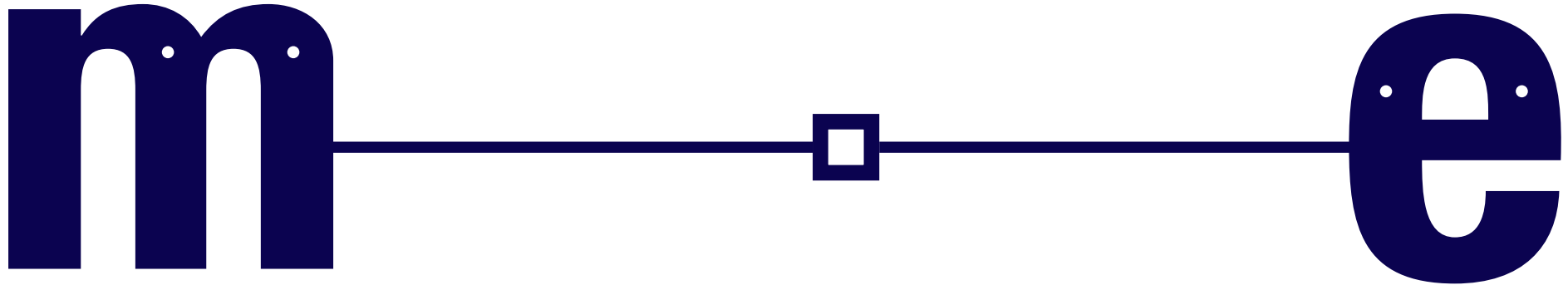
Comença cada conversa tot escoltant les idees, creences i experiències de l'estudiant.

Incorpora aquestes idees al seu discurs i construeix sobre elles.

Accepta, d'entrada, totes les idees de l'estudiant encara que es desviïn una mica, amb la finalitat de fer-les evolucionar.

Valora i critica sempre de forma constructiva.

<sup>2</sup> Elaborats pel grup de formadors i formadores de persones mentores i tutores d'estudiants de pràctiques del Departament d'Educació de la Generalitat de Catalunya amb la coordinació de la Dra. Olga Esteve.



## CAPACITATS

---

**PROMOURE  
L'APRENTATGE  
DE L'ESTUDIANT  
DES DEL SEU ESPAI  
D'INFLUÈNCIA**

## CRITERIS

---

**Orientar l'estudiant cap al  
model educatiu que es vol  
construir**

**Generar un feedback  
continuat del procés**

**Proporcionar a l'estudiant  
eines per a la pràctica  
docent de forma  
constructiva**

## INDICADORS

---

Es coordina amb les persones mentores de centre per convergir en els objectius d'aprenentatge i criteris d'avaluació que s'utilitzaran per orientar i avaluar els estudiants de pràctiques.

Planifica situacions i instruments de mediació i reflexió per tal que l'estudiant verbalitzi/expliciti el seu model didàctic (què vol fer, com i per què) per tal d'identificar on es troba en relació amb el que ha d'aconseguir.

Planifica situacions (visites al centres, seminaris del pràcticum, etc.) i dissenya instruments que afavoreixin un autoseguiment constructiu i capacitador.

Valora positivament allò que va en la direcció del model educatiu que es vol construir.

Ajuda a focalitzar objectius i propòsits, pas a pas i globalment.

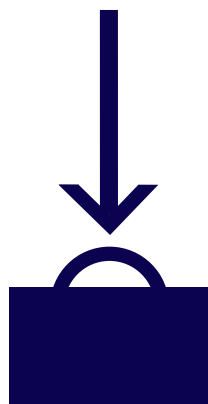
Fa ús de l'avaluació formadora, dinàmica i compartida, per anar situant l'estudiant al llarg del procés.

Planifica/dissenya activitats perquè l'estudiant analitzi estratègies i models didàctics i pedagògics i en tregui conclusions.

Fa prendre decisions a l'estudiant tot raonant-les.

## CAPACITATS

**APODERAR  
L'ESTUDIANT  
PER TAL QUE  
AUTOREGULI  
EL SEU PROCÉS  
D'APRENTATGE**



**REALITZAR EN COOR-  
DINACIÓ AMB EL  
MENTOR/A DE  
CENTRE L'AVUACIÓ  
CERTIFICADORA  
DE L'ESTUDIANT**

## CRITERIS

**Incentivar l'autoavaluació  
continuada**

**Orientar l'estudiant en la  
gestió de les emocions**

**Incentivar el pensament  
crític de l'estudiant**

## INDICADORS

Disseny/proposa instruments per fer reflexionar l'estudiant sobre les seves fortaleces i mancances dotant-los d'eines d'autoregulació de la seva pràctica que els ajudin a trobar punts de millora.

Involucra els tutorands en el context professional fent-los reflexionar, per fer-los conscients dels diferents rols i competències que hauran de desenvolupar.

Disseny/proposa instruments per ajudar l'estudiant a analitzar les seves pràctiques i les dels altres identificant els canvis i millores en relació amb el model que volem potenciar.

Dota els estudiants de mètodes de reflexió-acció per contrastar teoria i pràctica.

Planifica sessions d'aprenentatge i reflexió sobre una diversitat de situacions educatives en les quals les emocions tenen un paper rellevant.

Ajuda l'estudiant a reflexionar sobre la seva experiència en relació amb la gestió de les situacions crítiques, a trobar-hi solucions i a establir plans de millora.

Planifica/disseny activitats per estimular la capacitat de l'estudiant de qüestionar-se les pròpies teories i creences així com la seva actuació a l'aula.

Utilitza estratègies (com ara preguntes per fer raonar) per fer qüestionar a l'estudiant les pròpies representacions sobre el que és aprendre i ensenyar.

Insta l'estudiant a aportar arguments fonamentats de les opcions metodològiques i dinàmiques d'aula que ha adoptat.

Promou que l'estudiant es plantegi preguntes d'indagació sobre aspectes concrets de la pràctica docent.

Vetlla per tal que hi hagi cohesió entre l'avaluació formadora i l'avaluació certificadora.

Porta a terme l'avaluació final dels alumnes de manera conjunta amb el mentor/tutor de centre tot compartint criteris i indicadors.

Valora, avalua i contrasta amb l'alumnat el període de pràctiques fent-los participar de manera activa i reflexiva en aquesta valoració (dinamitzant seminaris, dissenyant instruments com ara portafolis, etc.).

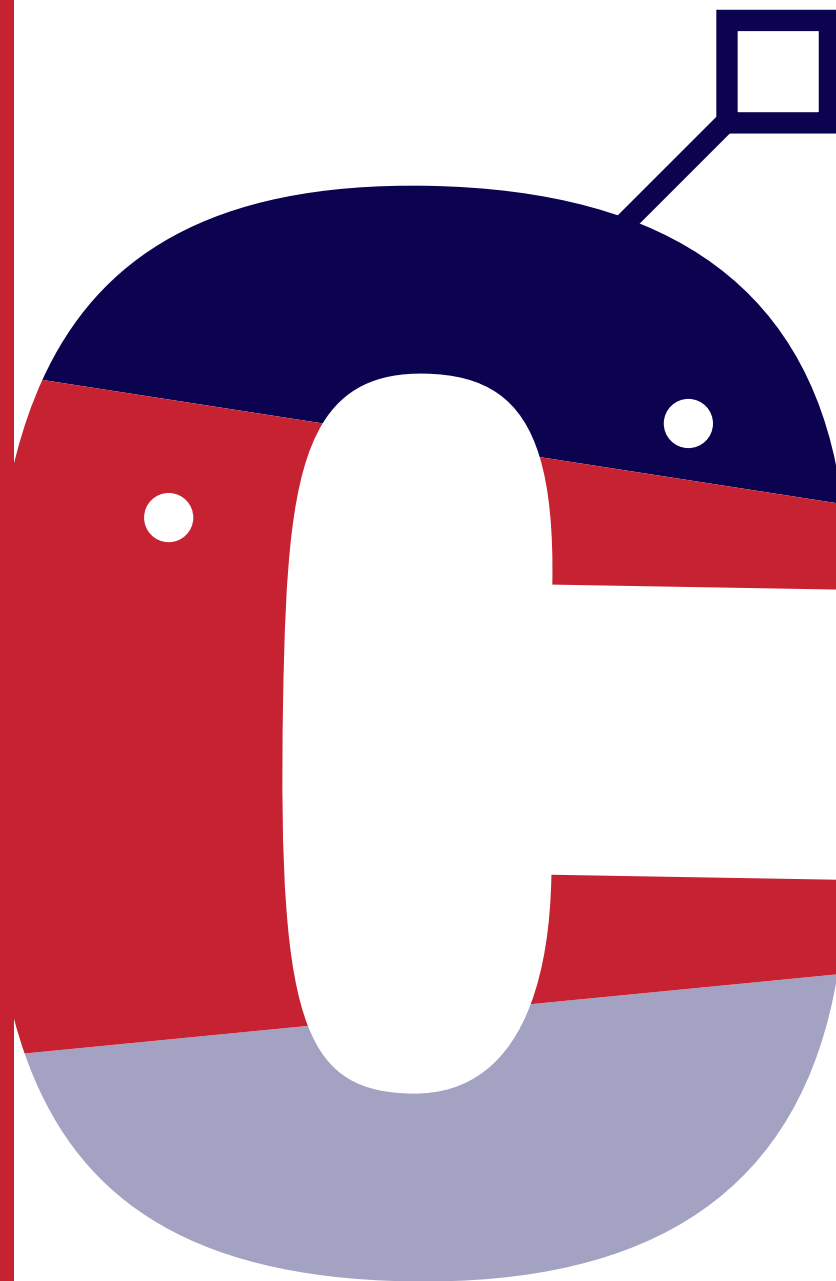
3.4

# COL-LABORACIÓ AMB LA UNIVERSITAT PER A LA CONSTRUCCIÓ I TRANSFERÈNCIA DE CONEIXEMENT

## CONTEXTUALITZACIÓ

Un dels elements que donen sentit a l'acció de la universitat és el de la transferència del coneixement a la societat; de fet, és un dels àmbits d'actuació de la Secretaria d'Universitats i Recerca, dins del Departament d'Empresa i Coneixement de la Generalitat de Catalunya.

Cal però, diferenciar entre "transmissió de coneixement" i "transferència de coneixement". En el primer cas, la transmissió fa única-ment referència a l'activitat investigadora que pretén la divulgació del coneixement per part de les universitats. La transferència incorpora el coneixement a una cadena de valor, de retorn econòmic, creant espais compartits de coneixement com poden ser els projectes d'investigació. Tal com es recull en el document *Pràctiques universitàries en centres educatius formadors*, un dels objectius del nou model



de pràctiques universitàries en centres formadors és “promoure la col·laboració en projectes de recerca i de transformació educativa entre les universitats i els centres formadors”.

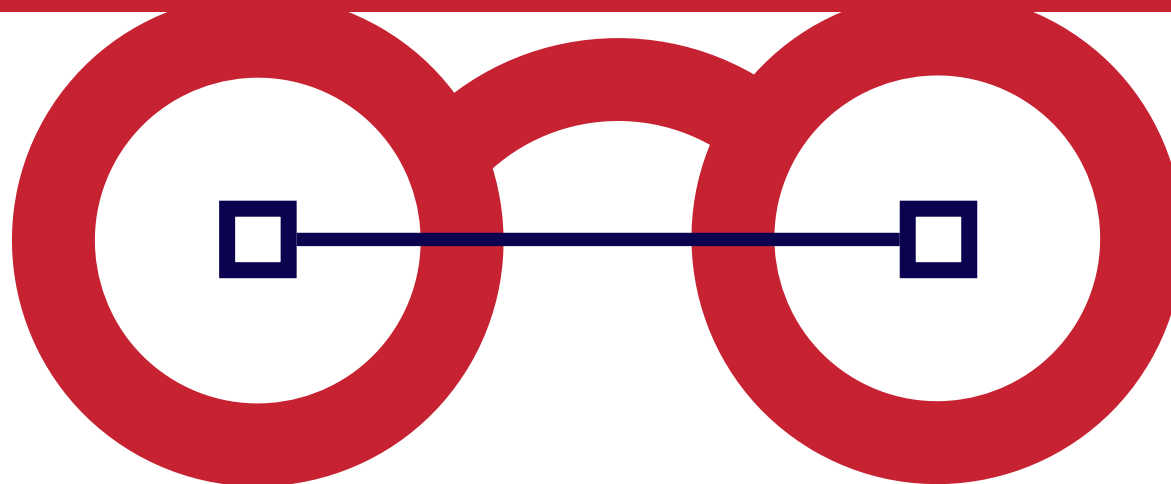
Les pràctiques en centres formadors han d’esdevenir espais de col·laboració, construcció i transferència de coneixement.

La cultura pedagògica de treball col·laboratiu entre centres i universitat ha de respectar les singularitats i, alhora, conduir al creixement compartit, mitjançant l’aprenentatge en xarxa, tot compartint els procediments i les estratègies formatives en una estructura horitzontal de corresponsabilitat.

Els autors Martínez, Alòs, Piqué i Rajadell (2016) constaten que el coneixement compartit entre universitat i centres formadors permeten espais de diàleg i comunicació que afavoreixen la interrelació entre “els coneixements teòrics amb la pràctica professional.” (p. 9).

En aquesta línia la col·laboració entre universitats i centres formadors es pot concretar afavorint que els centres educatius aportin la seva expertesa a les activitats formatives del pràcticum a les universitats. De la mateixa manera, cal potenciar que les universitats desenvolupin la recerca amb els centres educatius. La col·laboració entre el personal investigador i el personal docent hauria de donar lloc a publicacions conjuntes on quedi palesa la col·laboració entre ambdues institucions educatives.

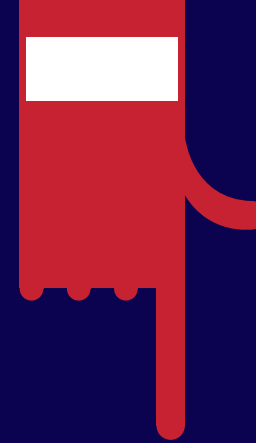
Una veritable col·laboració entre el centre formador i la universitat facilita la transformació educativa, fruit de la interacció entre recerca i pràctica educativa.



## ELEMENTS D'ANÀLISI

- Voluntat de col·laboració entre els centres formadors i les universitats.
- Treball en xarxa i comunitats d'aprenentatge.
- Definició d'espais de col·laboració entre persones mentores i coordinadores de centre, tutores i coordinadores de les universitats.
- Voluntat de relació i intercanvi amb la universitat, més enllà de les pràctiques.
- Pràctiques de recerca.
- Transferència de coneixements i de pràctiques de referència entre els centres formadors i la universitat.





## ACTUACIONS

### En l'àmbit del desenvolupament de les pràctiques

Les actuacions conjuntes entre universitat i centre formador s'han de planificar respectant les dinàmiques i les singularitats de cada una de les institucions participants. Tot i això, per aconseguir una bona planificació, desenvolupament i coordinació de les pràctiques en els centres formadors és necessari mantenir un principis comuns i compartits pel que fa a:

Disposar dels calendaris de tots els pràcticums perquè els centres formadors puguin planificar el curs amb antelació.

---

Fixar un calendari consensuat entre els centres formadors i les universitats per a l'acollida.

---

Disposar de la informació dels estudiants abans de la data d'acollida en el centre formador.

---

Proporcionar els instruments d'avaluació de cada universitat als centres formadors el més aviat possible perquè coneguin aquesta informació abans d'iniciar el pràcticum.

---

Una llista de la documentació a la qual els estudiants en pràctiques han de tenir accés.

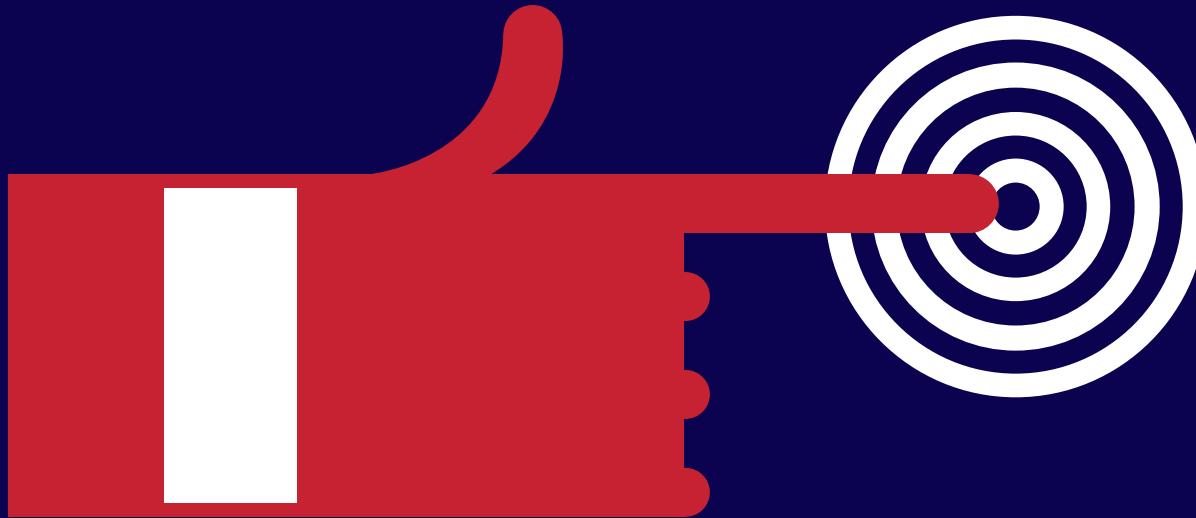
---

Informar les universitats amb antelació de les places per estudiants de cada centre formador.

---

Promoure espais de trobades, de construcció de coneixement, entre persones tutores i mentores per intercanviar impressions sobre el desenvolupament del pràcticum i les orientacions dels treballs de fi de graus i de màster.





### En l'àmbit de la col·laboració en projectes de recerca i transformació educativa

Promoure projectes de recerca i d'innovació en col·laboració universitats-centres formadors (des del disseny del projecte fins a la publicació dels resultats).

---

Facilitar la participació activa de les persones mentores en línies de recerca i la intervenció en les publicacions que es fan des de les universitats.

---

Visibilitzar els resultats de la recerca educativa i la seva transferència als centres formadors per avançar i difondre pràctiques docents d'èxit.

Afavorir la participació de les persones mentores en els tribunals dels treballs de fi de grau i de màster.

---

Promoure l'intercanvi d'experiències i coneixements entre docents de centres formadors i docents i investigadors de les universitats.



3.5

# L'AVALUACIÓ COM A PROCÉS DE MILLORA CONTÍNUA I DE TRANSFORMACIÓ

## CONTEXTUALITZACIÓ

L'avaluació és clau per visualitzar la millora en els processos d'aprenentatge del centre com organització que aprèn. També és el motor del canvi planificat i de la transformació.

Aquesta s'entén com un procés comunicatiu i col·legiat que incideix en la cultura dels professionals i dels centres. L'avaluació ha de ser útil, rigorosa, comprensiva i desitjada pels agents que l'han d'utilitzar, és a dir, participativa. En l'estructura organitzativa de centre s'ha de proposar actuacions per afavorir dinàmiques de cooperació basades en valors compartits, i on la reflexió i el consens són estratègies bàsiques per a la construcció del coneixement i la presa de decisions, sempre propiciant el pensament sistèmic.

En els centres formadors, cal partir del marc conceptual descrit i contextualitzar-lo en la singularitat de cada centre. Planificar objectius i actuacions conjuntes sistematitzades en els principis identitaris amb processos de seguiment i indicadors de progrés explicats en **L'eina d'autoavaluació dinàmica de centres formadors** proporcionarà bastides.

Aquesta cultura avaluativa es converteix en una estratègia fonamental i indispensable per al desenvolupament i la transformació de centre.

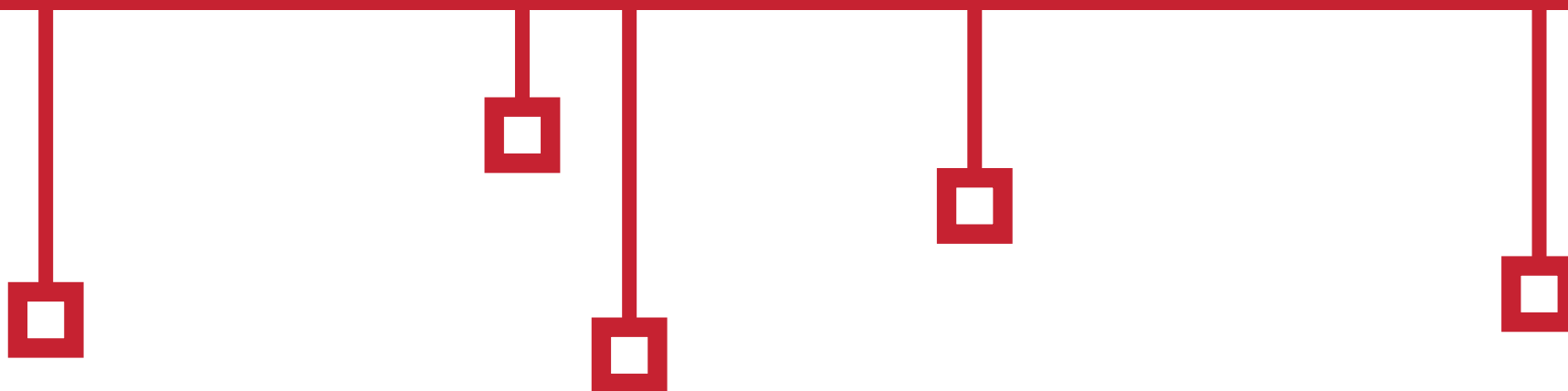
**L'eina d'autoavaluació dinàmica de centres formadors** planteja una proposta d'avaluació que, com ja indica el seu nom, està en relació amb el procés de millora contínua. El tret distintiu de la concepció de l'avaluació dinàmica (Poehner, 2008; Storch, 2017) és la seva orientació cap al futur: Es tracta d'un tipus d'avaluació que no se centra en mesurar els resultats d'un desenvolupament competencial que ha tingut lloc fins al moment, sinó que el seu objectiu és identificar i promoure les habilitats que es troben encara en procés

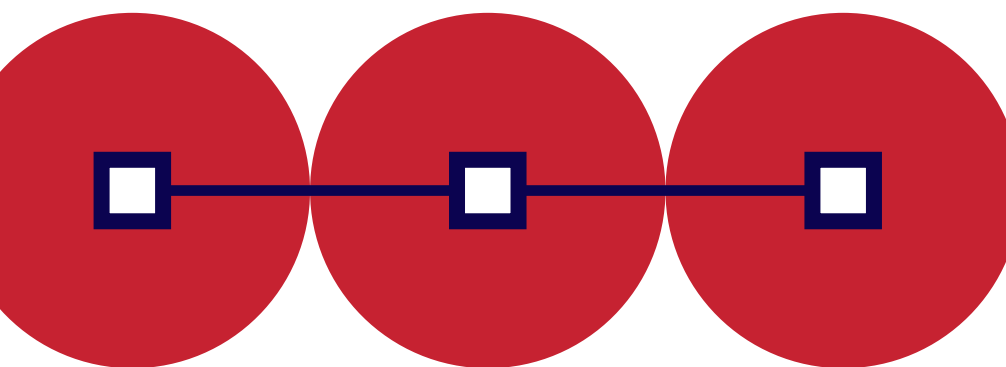
de maduresa i donar les ajudes necessàries perquè aquestes es vagin desenvolupant –i, per tant, adquirint maduresa– en el futur.

Situa el centre formador de manera conscient en el seu procés d'acompanyament i facilita la reflexió i l'aprenentatge per avançar cap a un model d'acompanyament constructiu i capacitador dels estudiants en pràctiques i del centre com a entorn d'aprenentatge professionalitzador.

Posa el focus en els aspectes clau de l'acompanyament i s'estructura en àmbits que incorporen diferents dimensions i indicadors. Cada dimensió es gradua en tres nivells de domini (inicial, mitjà i de referència).

El nivell de referència aporta bastides per a l'autoseguiment i l'autoregulació. Ha de ser una eina que permeti als centres formadors avançar en el seu procés de canvi i transformació i s'ha d'acompanyar d'accions educatives que permetin generar evidències contextualitzades.





En l'àmbit de l'eina centrat en l'enfocament cap a la millora contínua i la transformació educativa, s'analitzen tres dimensions. La primera està centrada en generar un model pedagògic competencial que promou la cultura de la innovació. La segona fa referència al procés sistemàtic de recollida d'evidències. La tercera se centra en la creació i difusió de pràctiques de referència.

En aquest context, Mateo. J (2007) afirma que "la innovació i l'avaluació constitueixen un binomi indissociable en el context de l'educació moderna (...). Treballar ambdues de manera simultània i coordinada provoca dos efectes altament desitjables: per una banda, l'avaluació guia i dota de credibilitat la innovació i, per l'altra, la innovació aporta rellevància i significat a l'avaluació" (p.47).

En els centres formadors, les pràctiques de referència esdevindran una línia estratègica i una evidència en el procés de millora contínua i transformació educativa del centre.

## ELEMENTS D'ANÀLISI

- Avaluació participativa.
- Eina d'autoavaluació dinàmica de centres formadors.
- Relació entre objectius de centre i indicadors d'avaluació.
- Avaluació dels estudiants de pràctiques.
- Avaluació dinàmica per a l'acompanyament constructiu dels estudiants.
- Avaluació del centre com a espai d'aprenentatge i formació.
- Impacte de les pràctiques en la millora i transformació de centre.

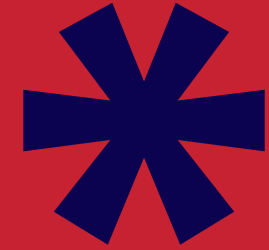


A decorative graphic on a dark blue background. It features a series of vertical red lines of varying heights on the right side. On the left, a large, stylized red letter 'a' is positioned. A thick, wavy red line extends downwards from the base of the 'a' and the vertical lines, curving to the right.

**a**

## **ACTUACIONS**

Ús de l'eina d'autoavaluació dinàmica dels centres formadors.



## 4. REFERÈNCIES

Assunção Flores, A. (2018). *Linking teaching and research in initial teacher education: knowledge mobilisation and research-informed practice*. Journal of Education for Teaching, DOI: 10.1080/02607476.2018.1516351.

- [Linking teaching and research in initial teacher education: knowledge mobilisation and research-informed practice](#)

Coll, C. (2013). *El currículum escolar en el marc de la nova ecologia de l'aprenentatge*. Guix: Elements d'acció educativa, ISSN 0213-8581, N° 392, 2013, pàgs. 31-36.

Consell Superior d'Avaluació del Sistema Educatiu (2017a). *Sistemes educatius que aprenen: un horitzó estratègic per a Catalunya*. Documents 37. Departament d'Ensenyament.

- <https://repositori.educacio.gencat.cat/handle/20.500.12694/658>

Departament d'Ensenyament (2010). Decret 102/2010, de 3 d'agost, d'autonomia dels centres educatius.

- <https://portaldogc.gencat.cat/utillsEADOP/PDF/5686/1428609.pdf>

Departament d'Ensenyament (2017a). Marc de la innovació pedagògica a Catalunya.

- [http://xtec.gencat.cat/web/conten/innovacio/marc\\_normatiu/documents/marc\\_dinnovacio\\_pedagogica.pdf](http://xtec.gencat.cat/web/conten/innovacio/marc_normatiu/documents/marc_dinnovacio_pedagogica.pdf)

Departament d'Ensenyament (2017b). Decret 150/2017, de 17 d'octubre, de l'atenció educativa a l'alumnat en el marc d'un sistema educatiu inclusiu.

- <http://portaldogc.gencat.cat/utillsEADOP/PDF/7477/1639866.pdf>

Departament d'Educació (2020a). *Avaluar és aprendre*. L'avaluació per millorar els aprenentatges de l'alumnat en el marc del currículum per competències.

- <http://ensenyament.gencat.cat/web/conten/home/departament/publicacions/colleccions/competencies-basiques/eso/avaluar-aprendre.pdf>

Departament d'Educació (2020b). *Orientacions per al curs 2020-21*. Col. Pràctiques educatives en centres formadors 2.

Departament d'Educació (2021). *Eina d'autoavaluació dinàmica de centres formadors*. Col. Pràctiques educatives en centres formadors 1.

Dumont, H., D. Istance i F. Benavides (eds.) (2010). *The Nature of Learning: Using Research to Inspire Practice*, Educational Research and Innovation, Publishing OECD, Paris.

- <https://doi.org/10.1787/9789264086487-ca>

Federació de Moviments de Renovació Pedagògica de Catalunya (2011). *Compromís ètic del professorat*. Barcelona.

- [http://www.mrp.cat/admin/magatzem/inicides/Compromiseticprofessorat\\_maig2011.pdf](http://www.mrp.cat/admin/magatzem/inicides/Compromiseticprofessorat_maig2011.pdf)

Generalitat de Catalunya (2019). *Pràctiques universitàries en centres educatius formadors*. Barcelona.

- [https://documents.espai.educacio.gencat.cat/PC/GestioAcademica/Practiques\\_universitaries.pdf](https://documents.espai.educacio.gencat.cat/PC/GestioAcademica/Practiques_universitaries.pdf)

González, M. (2009). *Una nueva oportunidad para la formación inicial del profesorado de Educación secundaria*. Revista de educación 350. Septiembre-diciembre 2009. Ministerio de Educación y formación profesional.

- <https://www.researchgate.net/publication/44215296> Una nueva oportunidad para la formación inicial del profesorado de Educación Secundaria

Martínez, S.; Alòs, M.; Piqué, B.; & Rajadell, N. (2016). *Anàlisi de la co-transferència de coneixement entre la universitat i les organitzacions de pràctiques, del Pràcticum del grau de Pedagogia, de la Universitat de Barcelona*. Revista del CIDUI, 2016, num. 3, p. 1-12.

Mateo, J. (2017). *Innovació i avaluació en el context d'un canvi de paradigma de l'educació*. Revista Catalana de Pedagogia Volum 12, 2017, (39-59).

- <http://www.raco.cat/index.php/RevistaPedagogia/article/download/330426/421246>

OECD (2017), *The OECD Handbook for Innovative Learning Environments*, Educational Research and Innovation, OECD Publishing, Paris.

- <https://doi.org/10.1787/978926427274-en>

Paniagua, A. and D. Istance (2018), *Teachers as Designers of Learning Environments: The Importance of Innovative Pedagogies*, Educational Research and Innovation, OECD Publishing, Paris.

- <https://doi.org/10.1787/9789264085374-en>

Pallares, S.; Bullich, R. (2007). *L'avaluació dels centres docents: un enfocament integrat*. Avances en supervisión educativa. Revista núm 5. Asociación de inspectores de educación de España. Recuperat de:

- [http://ateneu.xtec.cat/wiki/form/wikiexport/media/formgest/equips\\_directius/st02/bloc\\_5/5\\_lavaluacio\\_de\\_centres\\_docents\\_un\\_enfocament\\_integrat\\_avances-5.pdf](http://ateneu.xtec.cat/wiki/form/wikiexport/media/formgest/equips_directius/st02/bloc_5/5_lavaluacio_de_centres_docents_un_enfocament_integrat_avances-5.pdf)

Poehner, M. E. (2008). *Dynamic assessment: A Vygotskian approach to understanding and promoting L2 development*. Berlin: Springer.

Senger, P. (2005). *La quinta disciplina: El arte y la práctica de la organización abierta al aprendizaje*. Editorial Granica.

Storch, N. (2017). Sociocultural Theory in the L2 Classroom. S. Loewen and M. Sato (Eds.), *The Routledge Handbook of Instructed Second Language Acquisition* (pp. 69-83). New York: Routledge.

UNESCO (2016). *Educación 2030: Declaración de Incheon y Marco de Acción para la realización del Objetivo de Desarrollo Sostenible 4: Garantizar una educación inclusiva y equitativa de calidad y promover oportunidades de aprendizaje permanente para todos*.

- <https://unesdoc.unesco.org/ark:/48223/pf0000245656>

UNESCO (2017). *Educació per als objectius de desenvolupament sostenible. Objectius d'aprenentatge*.

- <https://catesco.org/2017/11/30/educacio-per-als-objectius-de-desenvolupament-sostenible-objectius-aprenentatge/>

# 5. CRÈDITS

URL: <http://educacio.gencat.cat>



Aquest document, **El centre formador: entorn d'aprenentatge professionalitzador** del Departament d'Educació de la Generalitat de Catalunya, està publicat amb una llicència Creative Commons Reconeixement-NoComercial-SenseObraDerivada 4.0.

No es permet l'ús comercial de l'obra original ni la generació d'obres derivades. La llicència completa es pot consultar a

<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/4.0/deed.ca>

Aquest document ha estat elaborat pels diferents equips multidisciplinars de treball de la Comissió Pedagògica de pràctiques del curs 2019-2020 que coordina el Servei de Formació i Desenvolupament Professional del Professorat de la Direcció General d'Innovació, Recerca i Cultura Digital.

Aquesta Comissió està formada per representants de les universitats catalanes i dels centres formadors de pràctiques. També participa la Direcció General de Currículum i Personalització: Servei de Currículum d'Infantil i Primària, Servei de Currículum de Secundària i Batxillerat. Altres agents són: Referents de pràctiques dels Serveis Territorials, ICEs, ExE, IOC.

## Grup 1: Identitat dels centres formadors

Carme Sanjuan (Coordinació). Servei de Formació i Desenvolupament Professional del Professorat.

Lucrècia Bernaltes. Institut Ramon Berenguer IV.

Raquel Espinosa. Servei de Formació i Desenvolupament Professional del Professorat.

Lluís Herrera. Referent del ST Lleida.

Imma Parra. Referent del ST Vallès Occidental.

Àngela Pitarch. Institut Ramon Berenguer IV.

Marisa Vázquez. UAO CEU.

## Grup 2: Professionalització del mentoratge i la tutoria

Montse Irún (Coordinació). Institut Joan Oró. Servei de Formació i Desenvolupament Professional del Professorat.

Laura Becerra. IE Jacint Verdaguer.

F. Xavier Íñiguez Porras. CFA El Clot.

Mireia López. UPF.

Laura Prats. ExE.

Manel Ramon. Institut Apel·les Mestres.

Núria Vallduriola. Institut Pedralbes.

## Grup 3: Col·laboració centres formadors i universitats

Elena Gayan (Coordinació). CESIRE.

Jaume Ametller. UdG.

Albert Casals. UAB.

Maite Fuertes. UIC.

Adriana Ornellas. UOC.

Manel Pardo. Referent del ST Baix Llobregat.

## Grup 4: Programa d'innovació MUFPS

Manel Merino (Coordinació). Institut Torre Roja.

Maria José Espí. Servei de Formació i Desenvolupament Professional del Professorat.

Neus Heras. Institut Vall de Llèmena.

Elena Jurado. URL.

Nàtalia Llorente. Escola Pia d'Igualada.

Jesús Pedrós. (Institut Barcelona Congrés.

Maica Sanz. UPC.

## Grup 5: Pràctiques dels graus de mestres

Susana Gallardo (Coordinació). Escola Riera de Ribes.

Antoni Burgaya. Escola Pia.

Jordi Coiduras. UdL.

Miquel Colomer. UB.

Marc Curtó. Escola El Temple.

Isabel Machuca. Escola Joan Miró.

Paula Mayoral. URL.

Ana Montells. IE Lloret de Mar.

Ricard López. IE Barnola.

Dolores Sánchez. ICE Lleida.

David Roco. Escola Prat de la Riba.

Anna Vallbona. UVICC-UCC.

## Equip de persones formadores del model competencial professionalitzador per a l'acompanyament d'estudiants en pràctiques del MUFPS:

Olga Esteve (Coordinació). Doctora en Ciències de la educació (UPF).

Marta Badia. ICE URV.

Laura Farró. UPF.

Marta Fuentes. UAB.

Neus Heras. Institut Vall de Llèmena.

Monte Irun. Institut Joan Oró.

Sílvia Lope. UPF.

Antoni Pedragosa. Institut Euclides.

Jesús Pedrós. Institut Barcelona Congrés.

## Agraïm el suport de les persones següents de la Direcció general d'Innovació, Recerca i Cultura Digital:

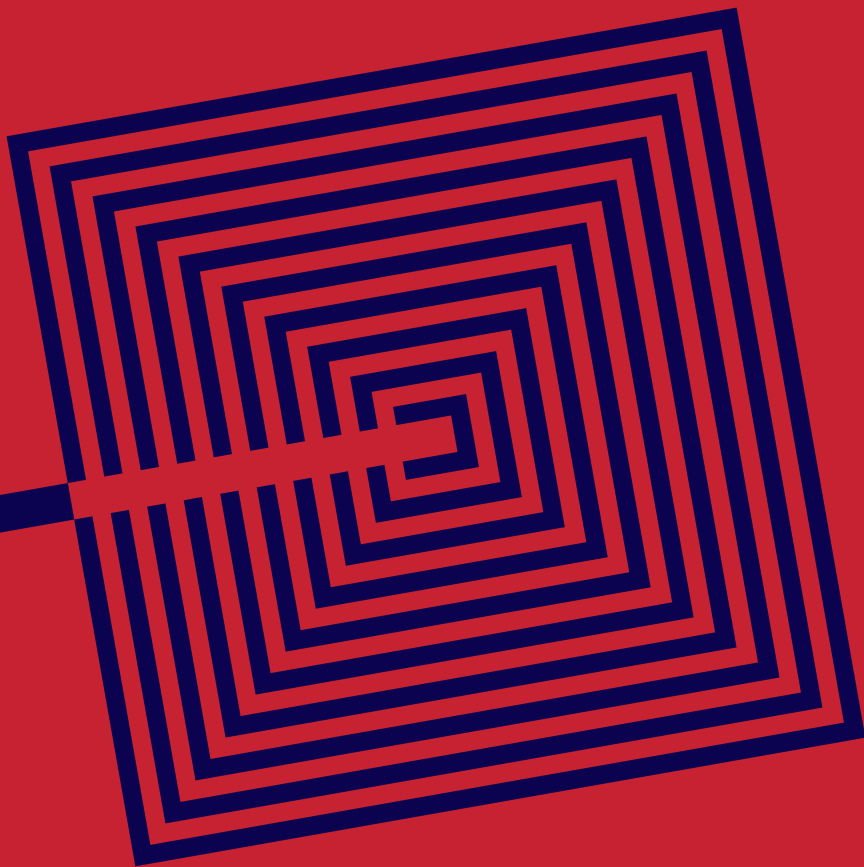
Mar Camacho Martí. Directora General d'Innovació, Recerca i Cultura Digital.

Jesús Moral Castrillo. Sub-director General d'Innovació i Formació.

Marta Sales Sebastià. Cap del Servei de Formació i Desenvolupament Professional del Professorat.

Febrer 2021





**iC**  
CENTRES  
FORMADORS